

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 22. (82.) ÉVF. • 3. SZÁM • 2012. MÁRCIUS • ÁRA: 2,00 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Ellenszer

■ A kígyóméreg ellenszerének feltalálója dr. Vital Brasil lovakon végzett első kísérletei után feljegyezte, hogy a méregkivonat beoltását követően, hogyan terjed szét a szervezetben és pusztítja el az állatot néhány óra alatt. Hasonló ehhez, amikor a harag érzése szétárad bennünk, dühhé változik, majd szétterjedve lesz indulatos lakótársunk a gyűlölet. Ézsaiás prófétának mondja Isten: „Nincs bennem harag, de ha tövis és gaz kerül eléem, küzdeni fogok ellene, és el-

égetem!” (Ézs 27,4) Ezzel mintát és meghívást ad számunkra a gyűlölet-, düh- és indulatmentes életre. Bibliai példák igazolják, hogy az elvetemültség, a fájó bántás, a gyötres vagy lelki életünk (meg)fojtása haragot vált ki belőlünk.

A húsvéti előtti időszakban az Istentől való minta és meghívás legyen kihívás, hogy haragunk, indulatunk, gyűlöletünk legyőzését gyakoroljuk.

DEMETER SÁNDOR LÓRÁND

A tartalomból:

- 2 Suki Lászlóra emlékezve
- 8 Etűdök így húsvét előtt
- 12 Mik azok a csendesnapok?
- 17 Érdemes tenni, cselekedni
- 18 15 év versben és dalban

„...mert az ember haragja Isten igazságát nem munkálja.” (Jakab 1,20)

Az egyház hírei

■ Az Erdélyi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa pályázatot hirdetett a következő teljes- és félmunkaviszonyú egyházi munkakörök április 1-jétől való betöltésére:

1. **Püspöki titkár** – feladata az Egyház püspökének hivatali munkájában való segítségnyújtás, valamint az általános egyházi szolgálatában való közreműködés;

2. **Fejlesztési előadótanácsos** – feladata az egyházi stratégiai terv és más fejlesztési tervek, programtervek megvalósulásának elősegítése, a főhatósági testületek munkájának eredményessé tétele, valamint az egyházi jogszabályokról, főhatósági határozatokról és hivatalos közleményekről való általános gondoskodás;

3. **Hitéletfejlesztési és missziói előadótanácsos** – feladata az Egyház teológiai és társadalmi tanításának megalkotásáról és megjelenítéséről való gondoskodás, a lelkészek szakmai szükségleteinek ellátása, valamint bel- és külmisziós tevékenység szervezése és irányítása;

4. **Médiareferens** – feladata az Erdélyi Unitárius Egyház médiatevékenységének megszervezése, valamint sajtókapcsolatainak felhasználása a belső egyházi és a külső világi közvélemény tájékoztatására.

A pályázatok beérkezésének határideje 2012. február 20-a volt.

■ **2012. első évnegyedében** került sor az egyházkörökben az éves **gondnok-presbiteri értekezletekre**. A jelenlevő egyházközségi vezetőkkel Furu Árpád műemlékvédelmi szakmérnök ismertette a szakrális épületek karbantartásának alapelveit. Ezt követően az istentiszteleti helyek

kialakítása, felszerelése és díszítése került napirendre.

■ **Március 5–12.** közötti időpont-ra határozta meg az **I. évnegyedi lelkészi értekezletek** időpontját az Egyházi Képviselő Tanács. A kolozs-tordai egyházkör értekezleteinek helyszíne Várfalva, a székelykeresztúri egyházkörnek Székelykeresztúr, a háromszék-felsőfehéri egyházkör lelkészei számára Brassó, a székelyudvarhelyi egyházkörieknek Homoródkarácsonyfalva. A marosi és a küküllői egyházkörök lelkészei számára Nyárádgálfalva, illetve Segesvár a találkozók helyszíne.

■ **Február 3-án, Tamási Áron születésének 115. évfordulójára** emlékezve író-olvasótalálkozót tartottak a **kobátfalvi unitárius egyházközség** és a **nőszövetség** szervezésében. Jó alkalom volt arra, hogy a meghívott Lőrincz József által gyűjtött és átdolgozott Tamási-anekdotákat tartalmazó *Idő a humorra* című könyv kapcsán elbeszélgessenek a jelenkori magyar irodalom, a székely irodalom jeles képviselőjének életéről, műveiről. Az anekdotákból Lőrincz József és Lőrincz Ilona olvastak fel. Az est folyamán a farsang, a humor hullámhosszán komoly dolgokról is szó esett. A bensőséges találkozó könyvvásárral, dedikációval, tombolával, szeretetvendégséggel ért véget.

■ **Kiss Károly nyugalmazott unitárius lelkész** 2012. február 2-án életének 78. évében súlyos betegség következtében elhunyt. 1935. január 27-én született Nagyváradon. Felsőfokú tanulmányait 1954–1959 között végezte a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán. Ezt követően egy évig katonai munkaszolgálatra vitték, ahonnan Nagyváradra, a szülővá-

rosába tért vissza. Tíz évig világi pályán dolgozott, könyvelőként. 1971-ben kinevezést nyert a baróti unitárius egyházközség lelkészi állásába. 1976-ban szentelték unitárius lelkésszé a marosvásárhelyi zsinati ülésen. 1982-től 24 éven át 2006-ban történt nyugdíjba vonulásáig a megyesi unitárius egyházközség lelkésze volt.

Temetési szertartására február 4-én került sor a csókfalvi unitárius templomból. A temetési szertartást Nagy László egyházi főjegyző végezte. Az évfolyamtársak és a nyugdíjas lelkészek nevében András György nyugalmazott lelkész mondott búcsúbeszédet. A sírnál Sándor Szilárd az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége és marosi egyházkör nevében búcsúztatta.

Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

■ **Lőrinczi Károlyné Nyíri Lujza tiszteletes asszony**, okleveles tanítónő 2012. február 21-én életének 73. évében, súlyos szenvedés után elhunyt. 1939. május 25-én született Marosújváron. 1956-ban szerzett tanítónői oklevelet a kolozsvári tanítóképzőben. A Beszterce megyei Mátéfalván s a Kolozs megyei Györgyfalván volt tanítónő. 1959. december 6-án házasságot kötött Lőrinczi Károly lelkésszel, akivel együtt szolgált 1959–1972 között a nagykadácsi, majd 1972–2005 között az aranyosrákosi unitárius egyházközségben.

Temetési szertartására február 24-én került sor, az aranyosrákosi unitárius templomból. A temetési szertartást Kis János Csaba helyi lelkész végezte, a sírnál Józsa István Lajos lelkész az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége nevében mondott búcsúbeszédet.

Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

A LÉLEK KENYERE

Kenyer

Mire ez az elmélkedés a Kedves Olvasó kezébe kerül, már jól benne járunk a böjti időszakban, húsvétra való felkészüléseinket segítő hiterősítő hetekben. Magunk mögött hagytuk már húshagyókeddel a farsangi vidámságokat, és az ezzel járó lakomázások is csak emlékként kellene visszatérjenek. Mielőtt azonban valaki is megbotránkozna írásomon, tüstént korrigálok magam, mert nem a vígasság és a táplálkozás ellen akarok szólni, hanem csak annak azon megvilágításáról, hogy amíg ebben az állapotban vagyunk, tudjunk, vagy akarjunk másokra is gondolni, azokra, akik ebből a körből kizáródtak.

Az éhség nagy úr! Aki ezt tapasztalta, igennel bólint erre. Egy tál lencséért is eladták már az apai örökséget, testvér a Gulágon bűjt el, és ette meg a kenyeret testvére nélkül, Éhség Tábornok hadseregeket győzött le, és változtatott a történelmen.

Gyermekkori emlékeim között él, amikor téli esténként Édesapám vacsora után – amíg fejtette a törökbúzáat – mesélt katonaságáról, fogságáról. Mindig visszatérő motívum volt a szegényes ellátás, a szinte kibírhatatlan éhség. Nem is annyira a hideg és a nehéz munka, hanem a kenyér, az étel hiánya. Gyermeki naivitással csodálkoztam ezen a kínon, hiszen drága emlékezetű Édesanyám csak azelőtt szedte le az asztalt, a sült kolbász illata és a savanyú káposzta étvágygerjesztő hatása érezhető volt a meleg konyhában. Ágaskodott bennem a kíváncsiság, s megkérdeztem, a mindenkori répalevesen kívül volt-e más. Édesapám erre elmosolyodott és gyermeki tudásomat rendbe akarván tenni azt

mondta: néha ettünk rántott káposztát is, tudván ez egyik kedvenc étel. Mire én diadalmasan meg akartam változtatni azt a kegyetlen időszakot, és elkezdtem nevetni, na csak nem lehetett minden olyan szörnyű. Jó Apám hamiskás mosollyal tovább fűzte gondolatmenetét: igen, úgy volt rántott káposztánk, ha szaladás közben a mun-

SZÉKELY MIKLÓS

rejtett mozzanata, amit ha felfedezünk, mesészerűvé válhat mindannyiunk élete. Azt mondta a kísértőnek: nemcsak kenyérrel él az ember. Tehát a mindennapi élelem fontosságát nem utasította el, hiszen akkor nem is fogalmazódhatott volna meg a legszebb imádság, a Miatyánk. Akkor számára az éhség kínja, biológiai ösztöne szellemi-lelki él-

„Ő így válaszolt: »Meg van írva: Nem csak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik.«” (Mt 4,4)

ka felé kirántottuk a földből. Ekkor döbbsentem rá a nagy igazságra, ami azóta is kísért: játék az élet, de olykor a szabályai durvák, sőt halálosan komolyak.

A jézusi történet és az előbbieik között nem akarok – hiszen nem is lehet – párhuzamot vonni. Ő erkölcsi személyiségének tudatában vállalta a kihívást, mintegy kipróbálni magát a nagy feladat előtt. Unitárius szempontból nagyon fontos, hogy mint ember volt kitéve a megpróbáltatásnak. A mindenkit legyőző éhség ellen ő egy szellemi erőt konstruált. Nem azt akarom vitatni, hogy 40 napig meg lehet-e élni élelem nélkül, vagy sem.

A lényeg az, hogy Jézus megéhezett, de nem engedett a csábításnak. Nem az éhség feletti győzelem, hanem az erkölcsi nagyság nyilvánult itt meg. Nem adta el ATYAI örökségét egy tál lencséért, nem tagadta meg a testvéri szeretet szentségét, mert érezte: az ő birodalmát ez a Kísértő Tábornok nem foglalhatja el. Az akkori viselkedésének van egy el-

ménnyé változott. Ezt támasztja alá az ötezer megvendéglése, mint prófétai ténykedésének egyik csodája. Az én elképzelésem szerint a csoda azért történt meg, mert az emberek elfelejtették éhségüket, mert olyant halottak, amit azelőtt senki nem tudott ilyen egyszerűen, de mégis tisztán, érthetően elmondani. A transzcendens Istent Atyaként lopta be a lelkükbe. Nahát ez az az erő, amelyik 4 perc, 4 óra, 4 év vagy ki tudja mennyi idő után a kőszíveket kenyeret adó, baráti, meleg segítő kézfogássá tudja változtatni.

Isten szava mindannyiunk számára parancs, teljesítése nem cselekedet. Szeretném, hogy ne csak gyermeki naivitással próbáljuk megszépíteni a világot, hanem gondoljunk mindenkire, akinek szüksége van a lélek kenyérére. Aki elolvasta ezt az elmélkedést, mondja el magában a házi áldást, s akkor gondolom: megérti gondolatmenetemet. Szeretettel kívánok mindannyiuknak jó étvágyat Kövendről.

Suki Lászlóra emlékezve

KOVÁCS SÁNDOR

■ Dicséretes szokás volt a kolozsvári unitárius kollégiumban az, hogy ötvenként az ifjúság és a tanári kar közösen emlékezett meg a tanintézet jótevőiről. 1842 februárjában Bölöni Farkas Sándor halálát követően határozták el, hogy a kollégium ódon falai között minden ötödik tavasszal ünnepélyes keretek között idézik fel az alapítványtevők nemes emlékét. 1862-ben főtanácsi határozatba foglalták, hogy: „hálaünnepély tartassék a jövő 1863. évtől kezdve minden ötödik évben mindhárom iskolában...”

Gál Kelemen a kolozsvári unitárius kollégium történetéről írott monográfiájában részletesen felsorolta az 1900-ig tartott ünnepségeket. Az utolsó, az unitárius sajtóban is megörökített kolozsvári emlékünnepekre 1942-ben került sor. Az unitárius főgimnázium Suki László emléke előtt tisztelgett, a megnyitó beszédet Hajós János iskolai felügyelő gondnok, az ünnepi szónoklatot Nagy Lajos tanár, költő tartotta, a záró gondolatok pedig Ulár Pál igazgató tanár ajkáról hangzottak az egybegyűltekhez.

Pákei József: Halotti prédikáció Suki László végtiszteletére

A kollégium államosításával nem csak az emlékünnepek tartását tiltották meg, hanem a jótevők emlékét is igyekeztek eltörölni. A kommunista államhatalom ebbéli buzgóságában az előcsarnokban levő Brassai- és Berde-szobrot is néhány évre eltávolíttatta. A jótevők emlékét azonban nem csak kép és szobor őrzi, hanem a mindenkori hálás kegyelet. Talán nem ártana kollégiumainkban újból megemlékezni azokról, akik adományaikkal boldog emlékü szépapáink és -anyáink taníttatásával az erdélyi magyar oktatás színvonalát és az egyetemes magyar kultúrát öregbítették.

2012 márciusában, Suki László halálának 220. évfordulóján időszerű a 18. század legnagyobb alapítványtevőjének emlékét felidézni. A Suki család a 14. századtól fontos szerepet töltött be a közéletben. III. László, az unitárius Sukiak utolsó férfi sarja 1741-ben született, és 1792. március 11-én halt meg. Tanulmányait a kolozsvári kollégiumban végezte, majd a közélettől némiképp visszahúzódva birtokain gazdálkodott. 1791-ben keltezett adományleveleiben és végrendeletében általános örökösevé a kolozsvári unitárius kollégiumot tette, ezzel olyan állandó tőkét létesített a kollégium számára, melynek kamatai egyrészt a tanárok, másrészt a diákok ellátását biztosították. Végrendeletében így hagyakozott: „(...) látván és tapasztalván (...), hogy (...) Kolozsvár városában levő unitárius kollégiumunk (...) mindenféle javaiból annyira kifordult, hogy annak előjáróit, rektorait, professzorait és felsőbb és alsóbb tanítóit közönségünk csaknem szüntelen való koldulással s kolektázással kénytelenített igen csekélyül tartani és táplálni, elei-

től fogva célom és szándékom az volt, hogy (...) a kolozsvári kollégium számára egy olyan állandó fundust adjak és hagyjak, mely után való jövedelemből a kollégi-

Suki László címeres sírfelirata

um nemcsak jó karban és állapotban helyeztessék, hanem azután is annak dolga jobb móddal folytathassék...”

A Suki-vagyon összértéke 79 061 magyar forint volt. Ma lehet, hogy sokan legyintenek egyet az összeg hallatán, de nem árt tudni, hogy abban az időben egy tehén 20 forintba került! Az 1796-ban befejezett kolozsvári unitárius templom összköltsége 43 000 magyar forint volt. A nagy lelkű alapítvány nem csak a püspök, professzorok és lektorok fizetésének kiegészítését és a diákok taníttatásának költségeit fedezte, de elegendő volt ahhoz, hogy Kolozsváron a Bel-Magyar utcában a templom mellett hozzákezdhesse az új kétszintes iskolát. A kései barokk és klasszicista ele-

mekkel díszített épület kapuján már ott díszelgett a kollégium jelmondata: MVSIS ET VIRTVTIBVS MDCCCVI.

Pákei József, a kollégium felvilágosult tanára a Suki koporsójánál tartott temetési beszédében egyebek mellett ezeket mondta: „Prédikálják kegyességét kiváltképpen a még ma is pusztán álló Kolozsvári Nemes Unitarium

Kollegium, és Ótordai Kicsin Gymnasium, melyeknek cselédeit, apróbb s nagyobb ifjait, mint fiait úgy tartotta, azoknak szükségeket kenyerével, költségével pótolta, s végre mintegy maga örököseivé őket utolsó rendelkezése szerint hagyta, mellyel ismét azt, hogy maga fő célját, az halhatatlanságot elérte, megmutatta. (...) Azt hozom ki ezekből: először,

hogy nem hunyt el, nem enyészett el (...) Azt hozom ki másodszor, hogy nem holt meg azon nagy Heros (...) mindenestől. Porrá változandó teste hiszem nyugszik setét koporsóban, de örök emlékezete fennmarad közöttünk, fenn az egész hazában, lelke pedig él (...), él mindörökké.”

Halála 220. évfordulóján mondhatunk-e szebbet ennél?!

Március 15. előzményei

| PÁL JÁNOS

A Martinovics-féle összeesküvés

Az 1848. március 15-i, és az azt követő forradalmi események hátterét az idegen Habsburguralom, valamint az anakronisztikus magyarországi (erdélyi) politikai, társadalmi és gazdasági viszonyok képezték.

Az 1848 nyarán fegyveres konfliktusba torkolló kérdéskör azonban nem volt új keletű. A politikai, társadalmi újítások, valamint a nemzeti függetlenség utáni igény ugyanis már a 18. század végén jelentkezett. Ezt az igényt döntően a felvilágosodás eszméje, valamint a francia forradalomban kikristályosodó polgári liberalizmus és modern nemzeteszmé teremtette meg, konkrét formában Magyarországon pedig először a Martinovics-féle összeesküvésben öltött testet. Programjukban ugyanis egyszerre volt jelen a nemzeti függetlenség és a francia forradalom eszméinek szellemében végrehajtott reformok életbeléptetésének terve. Martinovicsék radikális változásokat kieszközölő próbálkozása, leleplezésük miatt, elbukott, az általuk problémaként megfogalmazott kérdések azonban pár évtized múlva ismét na-

pirendre kerültek, a már fent említett kontextusban és összefüggésben.

Reformmozgalom Magyarországon és Erdélyben

A feudális viszonyok felszámolásának kísérlete a 19. század első évtizedeiben kapott újra lendületet.

A modernizációs folyamatok úttörője az a Széchenyi István volt, akinek nyugat-európai utazásai a magyarországi viszonyok más perspektívákból való szemléletének lehetőségével, rávilágítottak országa elmaradottságára. A valóságra való ráésszelés késztette arra, hogy hazatérve kezdeményező szerepet vállaljon az ország társadalmi, gazdasági, kulturális felemelésében. Szokatlan tettekkkel hívta fel magára a figyelmet. Magyarul szólalt fel a főrendiházban, birtokainak egyéves jövedelmét pedig a Tudományos Akadémia megalapítására ajánlotta fel. Széchenyi gazdasági reformtörekvéseinek egyik kiindulópontját a feudális (jobbágyrendszer) viszonyok felszámolásában jelölte meg. A jobbágy alacsony termelékenységet eredményező munkáját idejétmúltnak tartotta, amit bérmun-

kával kell felcserélni, hogy a termelékenység hatékonytá tételével nagyobb hasznót lehessen elérni. Mivel a bérmunka alkalmazása miatt pénzre van szükség, ezért el kell törölni azokat a törvényeket, amelyek megakadályozzák a földbirtokost (pl. ősiség törvénye), hogy földet adjon el, és így pénzhez jusson, hitelt vehessen fel. A mezőgazdaság korszerűtlenségeinek kiküszöbölése mellett fontosnak tartotta más, a gazdasági termelékenységet, hatékonyságot fokozó ágazat fejlesztését is: ipar, vasúti és vízi közlekedés, vízszabályozás. Nem utolsósorban rengeteget tett a magyar művelődés érdekében, mert, mint vallotta: „Egy nemzet ereje a kiművelt emberfők sokaságában rejlik.”

Széchenyi István. Schoefft Ágoston festménye

Széchenyi hite, hogy a feudális viszonyok felszámolását a főnemesség önként valósítja meg, illúziónak bizonyult. A Habsburg udvar köré csoportosuló fő- és köznemesség egy része ellenezte az újításokat. Annak ellenére azonban, hogy az ők kezükben összpontosult a hatalom, mégis kénytelenek voltak bizonyos engedelményeket tenni.

Az 1830-as években kibontakozó reformmozgalom három fő probléma köré csoportosult. A célkitűzések egyik legfontosabbja a nyelvkérdés volt, mivel a reformkorig a magyar nyelvet jobbra csak a nép körében beszélték. Az oktatásban és közigazgatásban a latin, illetve a német nyelvet használták. A magyar nyelvért vívott harc a 18. század utolsó évtizedében indult, azonban csupán 1844-ben sikerült elfogadtatni az ország hivatalos nyelveként. A másik megoldandó feladatot a közteherviselés jelentette. Első lépésként a haladó köröknek sikerült elérni, hogy az országgyűlés költségeit a ne-

Kossuth Lajos

messég vállalja föl. Ezt követően hosszú ideig nem történt előrelépés, és csak az 1847–1848-as országgyűlésen történt nagyobb változás, amikor a nemesség is beleegyezett az adófizetésbe az ún. *házi adó* fizetésével (országos érdekeket szolgáló, országon belül maradó adófajta). Az egyik

legtöbbet vitatott kérdésnek a jobbágyszabadítás bizonyult. A haladó körök azt javasolták, tegyék lehetővé a jobbágyszámára, hogy válthassa meg pénzzel az általa használt jobbágytelket (jobbágy által a földbirtokostól bizonyos szolgáltatások fejében bérelt földterület), és lehessen annak tulajdonosa (örökváltság). Ezzel egy időben a földbirtokos nagyobb pénzüsszegekhez juthat, és kieszközölheti birtokán azokat a beruházásokat, amelyek nélkülözhetetlenül szükségesek a modern mezőgazdasági termelés beindításához. Ez a javaslat azonban elbukott, mert a döntéshozók többsége féltette az ingyen munkaerőt. Mindössze az önkéntes örökváltságot engedélyezték, azaz a földbirtokos önszántából adhatott el jobbágynak földet.

Valamivel több eredményt értek el a polgári átalakulás más területén. Sikerült törvénybe iktatni, hogy a nem nemesek is birtokolhassanak földet, és szerezhessenek hivatalt, továbbá, hogy az, aki megfelelő tőkével rendelkezik, céhektől függetlenül gyárat alapíthasson.

A reformtörekvések másik kulcsfigurája a Széchenyinél radikálisabb nézeteket valló Kossuth Lajos volt, aki azt hangoztatta, hogy a nemzeti haladáshoz önálló, saját nemzeti érdekeket szem előtt tartó gazdasági és társadalmi fejlődésre van szükség, vagyis önálló saját vámterülettel rendelkező iparra, nagyobb nemzeti önállóságra, valamint a nemesség és jobbágyság közötti konszenzusra, érdekegyesítésre úgy, hogy a nemes vállalja a jobbágyot szabad parasztgazdává tevő örökváltságot és a közteherviselést.

Az 1847–1848-as országgyűlés küszöbén a politikai küzdelem egyre élesebbé vált a bécsi udvar köré tömörülő konzervatívok és a reformpártiak közt. A negyvenes évektől ezekbe a küzdelmekbe fokozatosan bekapcsol-

„Legyünk tisztában magunkkal. Igen természetes, a magyar ezelőtt mélyen aludt, és most kapkodik, és ez természetesen másképp nem lehet; de ha mi azt mondjuk, hogy a nemzetiség azon alap, melyre mindent akarunk rakni, magunkkal ne jöjünk ellentmondásba, és ne gondoljuk, hogy ezen elem már így igen erős, hogy halálos ágyából kiemelkedett, s Magyarországnak már oly szilárd, hogy minden más elemeket magába felvéve, azokat megemészteni tudná. Méltóztassanak a régibb orvosoknak hinni, hogy oly reconvalescens nemzet minden nemzetiséget a hátára nem vehet. Nincs arról szó, hogy az Istennek akármilyen teremtését jogokból kirekesszük, mert felfogásos és vallásos érzelmem sze-

rint azt szeretném, hogy e hazában minden ember, ki az Isten képére van alkotva, egyenlő jogokkal bírjon és egyenlő terheket viseljen; és bár mondhatná mindenki valláskülönbség nélkül: »nekem is van hazám«; ez az ultima tendentia, ez a kikötő, mely felé vitorlázok, de mint hű tagja a magyar fajnak, megvallom, hogy túlliberalizmus által, egy túlzó indulat által, hogy magam gyermekét dobjam ki a bárkából, ezt másokért tenni nem fogom soha, és ezen hűséget minden más nemzetben tudom becsülni; de miután magyaroknak teremtet az Alkotó, legyünk is azok, és legyünk tisztán magyarok. Ez a vélekedésem.” (Széchenyi István országgyűlési beszéde, Pozsony 1844. október 1.)

lódott az ifjúság is. A *Fiatal Magyarország* néven emlegetett csoport vezetői Petőfi Sándor és Vasvári Pál voltak, politikai és társadalmi programjuk pedig túllépte a nemesi ellenzék követeléseit. Tagjai a feudalizmus maradéktalan felszámolását követelték, és úgy látták, hogy Franciaországhoz hasonlóan a polgári átalakulás Magyarországon is csak forradalom útján valósítható meg.

A magyarországi előrehaladottabb szakaszban levő reformmozgalmi törekvések kész példákat nyújtottak az erdélyieknek, akikre óriási befolyással volt Széchenyi munkássága. Utóbbi feudalizmus elleni kritikájának lényeges elemei beépültek az erdélyi politikai és gazdasági publicisztikába, közgondolkodásba. Magyarországhoz hasonlóan, a társadalmi átalakulások igényével párhuzamosan itt is jelentkezett a modern polgári nemzeti állam megteremtésének igénye. Ennek a gondolatnak és törekvésnek egyik legkiemelkedőbb alakja Wesselényi Miklós volt.

Erdélyben a polgári réteg hiánya miatt a reformtörekvések felkarolója a birtokos nemesség volt, valamint a szellemi elit képviselői (pl. Bölöni Farkas Sándor, Brassai Sámuel, Herepei Károly, Szász Károly).

Wesselényi Miklós

„Hagyjunk fel ezért a régi-nek nevetséges magasztalásával, s az ahhozi káros ragaszkodással. Ne vessünk meg és el semmit azért, hogy régi, de hányjuk messze magunktól, ha rossz s már hasztalan, akármely régi is. Ne ragadjunk hévvel semmit is csak azért, mivel újság; de ha jónak ismerünk el valamit, fogadjuk buzgó részvétellel (...) Ne szeressünk semmit csak azért, mivel hajdani, hanem mert jó s hasznos, s amit ilyest találunk, tartsuk azt meg híven s oltalmazzuk, de attól se zárjuk el a haladó kor gátolhatatlan s mindenre beható munkálását, hogy azal együtt haladván, ha most jó, később is az maradhasson.”
(Wesselényi: *Balítéletekről*)

Az erdélyi reformerek úgy vélték, az egymást keresztező nemzeti és vallási érdekek miatt az itteni diétán egyelőre képtelenség is lenne önerőből társadalmi reformokat kezdeményezni. Ezért néhányan már az elején hajlottak arra, hogy a pozsonyi diéta segítségével először állítsák vissza Magyarország történeti egységét, és így honosítsák meg Erdélyben a magyar reformmozgalm által kivívott eredményeket. Az unió elébe tornyosuló akadályok miatt azonban egyelőre csupán a magyarországi diéta támogatására számítottak. A magyarországi országgyűlési ülésekkel szemben az erdélyi diétán nem sikerült érdemi engedményeket kicsikarni a Habsburg kormányzat és a holdudvarához tartozó nemesség ellenállása miatt. Az 1834–1835-ben és 1837–1838-ban összeült országgyűlés ennek ellenére az ellenzéki körök erkölcsi győzelmét jelentette, és a magyar nyelvi jogokért, valamint a rendi alkotmányosság védelmében kibontakozó országgyűlési viták a társadalmi reformok sikeres végrehajtásának a reménységét, lehetőségét vetítették előre.

Az önálló magyar kormány megalakulása

Az átalakítások folyamatát az 1848. év elején kirobbanó polgári forradalmak juttatták át a holtpontra. Az 1847-ben összeült pozsonyi országgyűlésen 1848 márciusáig a változásokat ellenző konzervatív erők elutasították a reformpártiak két legfontosabb javaslatát: jobbágyfelszabadítás, közteherviselés. A franciaországi forradalom hírére azonban Kossuth újabb és határozottabb követeléseket terjesztett be az alsótáblára, és nemcsak a visszautasított javaslatok elfogadását kérte, hanem az országgyűlésnek felelős magyar kormány létrehozását és alkotmányt az egész birodalom számára. Az európai forradalmi események hatására a konzervatívok is megszavazták Kossuth javaslatát, aki március 15-én Bécsbe utazott az országgyűlési határozatok király általi szentesítése végett. A bécsi forradalom hírére 15-én Pesten is kitört a forradalom, e két esemény pedig meghátrálásra készítette az uralkodót és a bécsi kormányzó köröket. Elfogadták az előterjesztett javaslatokat, és kinevezték az első magyar miniszterelnököt, Batthyány Lajost, az ellenzék egyik legmeghatározóbb szereplőjét. Rövidesen megalakult a reformpárti politikusokból álló független magyar kormány is, az áprilisi törvények (népképviselői alapuló országgyűlés, általános szavazójog, jobbágyfelszabadítás, közös teherviselés, vallásszabadság) pedig megteremtették Magyarország számára a polgári fejlődés alapjait. Erdély március 20-án nyilvánította ki csatlakozását a magyarországi eseményekhez, a május 29-én összehívott utolsó rendi országgyűlés pedig kimondta az uniót Magyarországgal, és elfogadta a polgári átalakulásokat megalapozó politikai és társadalmi reformjavaslatokat.

Nemzetközi összejövetel az ázsiai szigetországban

Unitáriusok és univerzalisták a Fülöp-szigeteken

GYERŐ DÁVID

■ Ötven évvel ezelőtt a Fülöp-szigeteken univerzalista hitelveket valló közösség alakult a maga rendjén a katolikus kereszténységből kivált, ún. szabad egyház kebelén, s csakhamar önálló szervezeti formát is öltött. Létrejötté némileg hasonló erdélyi unitárius egyházunk születéséhez: alapítója, Toribio Quimada lelkiismerete meggyőződését többre tartotta az előre megfogalmazott hitelveknél, és ő is, ott is vállalta a másként hívés kockázatát. Igaz, ő már korábban és szervezettebben külső segítséget kapott: az egyesült államokbeli univerzalisták felfigyeltek a hasonló hitelveket valló bennszülöttre, és támogatni kezdték az amerikai gyarmaton szabadon szervezhető mozgalmat. S bár az alapító áldozatául esett a politikai érdekek kereszt-tüzének, a nyolcvanas évek végére a közösség biztonságos révbe ért: huszonöt egyházközségével és kétezer hívével az Amerikai Unitárius Univerzalista Egyház szervezeti egységévé vált.

ICUU közgyűlés

Amikor az Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsa (ICUU) közgyűlésére a Fülöp-szigetekre megérkeztünk, ma is az ottani unitárius univerzalistákat leginkább jellemző kettősség fogadott: a bennszülött talajba oltott észak-amerikai hitelvek örömteli keveredése. E hitvilág összefoglalásaként átvették támogatóiktól a hét alapelvet, és az élére állították az egy Istenbe vetett hit megvalósását, valószínűleg a katolikus többségű környezettel való összhang kedvéért is. Az istentisztelet és a szertartások nyelve a népé, de az angolt öreg és fiatal egyaránt töri, sőt jobb híján a nemzetközi szaknyelvet szólják. A külföldi jelenléttel szemben ma is olyan mosolygósan befogadók, mintha a háromszáz év spanyol és félszáz év amerikai uralom után idegen befolyás nélkül nem tudnának élni.

Maga a konferencia az ország hétezer szigete közül az egyik legnagyobbikon, Negroson kapott helyet, az unitáriusok „Kolozsvárja”, Dumaguete City óceánparti üdülőjében. A hőmérséklet nappal harminc fok fölé emelkedett, az asztalok ismeretlen trópusi gyümölcsökkel vártak. A magyar unitáriusok részéről népes küldöttség tette kissé izzadt tiszteletét. Az erdélyi egyházat Bálint Benczédi Ferenc püspök és Kovács István közügyigazgató képviselte, míg a magyarországi egyházrészt Elekes Botond főgondnok és Kászoni József lelkész. Jelen volt még

az ICUU meghívására Székely Kinga Réka és Farkas Emőd, továbbá Nagy Gizella nőszövetségi vonalon és Gyerő Dávid az ICUU titkáráként. A hetven résztvevő a világ huszonhat országából érkezett, a legtöbben persze az Egyesült Államokból. A rendezvénynek kettős jellege volt. A fontosabbik rész a szervezeti döntések meghozatalára hivatott közgyűlés volt, amely pergő ülésein meghallgatta a tisztségviselők és a vezető tanács jelentését, elfogadta a költségvetést, stratégiai célokat tűzött ki maga elé, és megválasztotta a régi-új vezetőséget. A szervezet elnöke a kanadai Brian Kiely maradt, alelnöke az ausztráliai Pauline Rooney, titkára pedig az erdélyi Gyerő Dávid. Az egyik újonnan kikiáltott prioritás a regionális tevékenységek megerősítése lett, ahol az azonos földrészekeken élők könnyebben megoszthatják egymással sajátosságaikat. Az európai térség következő konferenciája éppen Kolozsváron lesz, a hagyományos erdélyi vendégszeretetnek és a vonzó kelet-európai áraknak köszönhetően. Továbbá hangsúlyozottabb szerepet kap majd az új tagedyházak lelkészképzésének és vezetői formálódásának elősegítése, e területen a nemzetközi közösség számít az erdélyi teológiai képzés és szervezeti kultúra erőforrásaira. A szellemnek kelleme-sebb rész a konferencia volt, ahol a három fő előadást megbeszélés és kiértékelés követte. Az első felvezetés az Egyesült Nemzetek Szövetsége szék-házában működő unitárius iroda tevékenységét mutatta be, és kiemelte készségét a tagszervezetek szükségletei iránti közreműködésre. A második bemutató a Fülöp-szigetek átfogó lelkiségét és annak megnyilvánulásait kívánta feltárni, kiemelten az erősödőben levő feminizmust és a társadalmi egyenlőtlenségek enyhítésére tett próbálkozásokat.

Unitárius gyermekek és fiatalok – résztvevők és nem hallgatók az istentiszteleten

Végül az utolsó az egyetemes unitárius univerzalista vallási értékekre próbált rávilágítani sokszínű vallási hagyományaink sokatmondó metaforáinak elemzése által.

Tisztán mutató tükör

A konferencia után kirándulás következett volna látványos természeti csodák helyszínére, ha az érkezés előtt dúló földrengés tönkre nem tette volna az arrafelé vezető utakat. Így aztán csak a környékbeli egyházközségekbe jutottunk el, amelyek tagjai felhőkbe burkolózó hegyek lankáin földművelésből élnek. Amint a frissen szedett kókuszdió édes tejét ittuk, és puha belsejét kanalastuk, a romániai agrárhelyzet viszonyai fejlettebbnek, szükségletei támogatottabbnak látszottak a távolból. És megnyugtatóbbnak tűnt az itthoni egyházi valóság is a maga egészében ahhoz képest, hogy a világ ama táján a vallásos élet tárgyi kelléke gyakran csak a négy fal, egy rozsdás cső harang gyanánt, s a döngölt agyag-

padló. Sokkal kevesebbel is lehet az ember sokkal boldogabb – olvastuk le a kínai és maláj sajtóságok keveredését mutató arcokról, s belé-belénk hasított a sejtés, hogy bizony nekünk is sokkal többért kellenek sokkal hálásabbnak lennünk.

Az ICUU egyik fő hozadéka, hogy tükröt tart az aggályoktól és kishitűségtől sokszor elhomályosodó tekintetünk elé. E tükörben, remélhetőleg színről színre, nemcsak az látszik meg, hogyan néznek mások – sokszor csodálattal – általunk eléggé nem értékelt értékeinkre: teológiai műveltségünkre, erős lelkészképzésünkre, szervezeti kultúránkra, közösségi beágyazódásainkra. Odafigyelés esetén meglátszik az is, hogyan látjuk mi sajtóságainkat a másokkal való összefüggésben, hogyan határozzuk meg önmagunkat a többiekkel való viszonyunkban, hogyan tekintünk valóságainkra a világ többi rokon-közösségéhez képest. Kisebb-nagyobb erőfeszítéssel e tükör homorú képéből, ahol fejfelé látszik a képmás, akár át is állhatnánk a domborúra, ahol a látott kép és a róla alkotott értékítélet már egyenesebb arányban viszonyul egymáshoz.

Nagyvilág

Kötelező vallásoktatás Oroszországban

■ Kétévnyi előkészület után, 2012 szeptemberétől minden orosz iskolában kötelező jelleggel bevezetik a vallási alapelvek oktatását. Az erről szóló dekrétumot Vlagyimir Putyin miniszterelnök írta alá, melynek tartalma szerint az alsó és felső tagozatos diákok választhatnak a négy tradicionális vallás – az ortodox kereszténység, az iszlám, a zsidó és a buddhizmus – történetéről, vagy a vallási kultúra, illetve a társadalmi etika alapjairól szóló tantárgyak közül.

Egyelőre a vallásnak szentelt tantárgyat a tanév egynegyedében tanulják majd a diákok, de az orosz ortodox egyház ennek egy évre szóló kiterjesztését kérte.

A moszkvai pátriárka és a muzulmánok is nagy örömmel fogadták a határozatot. A vallásoktatást a moszkvai pátriárka kérésére, a Kreml beleegyezésével 2010-től már 19 orosz tartományban bevezették. Ezzel a törvénnyel azonban kiterjesztették az egész ország területére.

A döntés azonban erős kritikát váltott ki Oroszországban, amely 70 éven át ateista állam volt, és ahol számos etnikum és vallás él együtt. A gyakorlatba ültetés is akadályokba ütközik, mivel nincs elegendő képzett tanár a feladatra, ezért a miniszterelnök elrendelte a pedagógusok felkészítését szolgáló kurzusokat, továbbá azt, hogy a szülőknek március hónapban dönteniük kell, melyik tanórát választják gyermeküknek. (www.posztinfo.hu)

Muzulmán Facebook

■ A Salam Network World közösségi háló a Facebook alternatívájaként született. A kezdeményezést muzulmán vezetők nagyszámú csoportja február 13-án sajtókonferencia keretében mutatta be Isztambulban. Az új oldalt támogató muzulmán vezetők Törökországból, Oroszországból, Indonéziából, Kuvaitból, Kazahsztánból, Szaúd-Arábiából és Spanyolországból érkeztek. Véleményük szerint a Facebook tartalma nem felel meg a muzulmán vallás elveinek, ennél fogva nem alkalmas az iszlámot követő olvasók számára:

„A Facebooknak a forradalmakban és az ún. arab tavaszban játszott szerepe arra ösztönözte a Salam World elindítóit, hogy megteremtsék ennek alternatíváját. A Salam Network World fő célja, hogy az iszlám egészséges értékein alapuló közös látásmódban összefogja a muzulmán fiatalokat, és olyan híreket, információkat közöljön, amelyek nem sértik a muzulmán világot” – fogalmazta meg Ahmed Azimov, a közösségi háló alapítója. A kezdeményezés még fejlesztés alatt áll, működésének elindítását ez év augusztusára tervezik.

2010 májusában Pakisztánban már elindult egy hasonló, az „igaz muzulmánoknak” készült közösségi háló Millat Facebook néven. Az oldal tulajdonosai szerint a Facebookon istenkáromlás és súlyos sértések olvashatók Mohameddel szemben. A Millat Facebook felhasználóinak száma két év alatt 1,6 millióra növekedett. (www.magyarurir.hu)

Etűdök így húsvét előtt

TÓDOR CSABA

■ Tizenhatalan űlűnk kőrbű. Voltunk tőbbűn is. Kevesebben is. Anna nűni és Gizi nűni meghaltak a hajnalban. Szinte mindennapos vendűgűnk a halál, már megszoktuk. A kőrbűn jelenléte űnnep lyes. A nagy piros gyertya lángja karcsűn  g, meg-meglibben. A csönd mozg tja.

Márk evangéliumából olvasom: * s hat nap múlva magához vevő Jézus Pétert  s Jakabot  s Jánost, és felviv  őket csupán magukban egy magas hegyre.  s elv ltoz k el ttűk.  s a ruhája fényes l n, igen fehér, mint a h , mihez hasonl t a ruhafestő a földön nem feh r thet.  s megjelen k nekik M zes Illéssel együtt, és beszélnék vala Jézussal. Péter pedig megsz l lv n, monda Jézusnak: Mester, jó n kűnk itt lenni. Csináljunk azért három hajlékot, néked egyet, Mózesnek is egyet, Illésnek is egyet. De nem tudja vala mit beszél, mivelhogy megr m l n k.  s felhő t mada, mely őket befogó, és a felhőből sz zat j ve, mondván: Ez az  n szerelmes Fiam,  t hallgassátok.  s mikor nagy hirtelen k rűltekint n k, senkit sem l t nak többé maguk k rűl, egyedűl Jézust. Mikor pedig a hegyről les ll n k, megparancsol  nékik, hogy senkinek se besz lj k el, amit láttak vala, csak a mikor az embernek fia a halálból feltámad. (Márk 9,2–9)*

 nekeljűnk. *Mint a szép híves patakra...*

Eml keinkb l

– Anna nűni csendes volt, nem ártott a légynek sem. F lnevelte a családját, tisztességes emberek lettek. T bbss r jöttek, és meglátogatták magányában. Szerett k. Falusi asszony volt. Szelíd.

– „ h, az  n uram es milyen r g hogy elment. Már azt sem tudom, hogy hány esztendeje. S ha arra gondolok, hogy milyen rusny n múlt ki... istenem, istenem. Egy este hátrament a pajtában, hogy cseppentse meg a teheny k t.  n bent a házban vártam, az alsó házban laktunk m  akkor ugye... vártam, s nem jó... ki tottam hátra a pajt ba, hogy hol van, jó-e el  imm ? Osztán h tramentem a pajt ba. A s t r a tejjel le volt téve a h dl sra  gyes n, de   nem v t sehol. N zel d k, s h t b  van esve a marhák lába alá, oda a j szoj el , orrlag oda belé... S mondom neki, hogy maga itt mit csinál, kelj n fel. Mozd ttom, s h t egybe mozog.  gy el kezdtem sik tozni, hogy a szomszédban a tiszt let s  r es meghallotta, s b futott. Megvigasztalt, hogy ne f lj k. B v ttűk a házba, fel t zt ttűk. S ennyi v t... oda k v nkozom  n es melléje.”

– Gizi nűni, amíg fennj rt, jó humora volt.  les volt a szeme, majdnem vágott. Egyszer gratuláltam neki, hogy a fia milyen híres ember, s m g nem is említette egyszer sem. »H t  n mit dicsekedjem vele,  n nem tehetek róla. Az   érdeme.«

–  n es oda k v nkozom, az uram mellé. A szűleimmel szeretnék találkozni. „Jegy zz k azt meg, hogy ha  n v ltetlenűl meghalok, akkor nem marad semmi utánam. Lehet, hogy van gyermekem valahol a nagyvilágban. Az ismerőseim mind meghaltak, egyedűl maradtam. Legalább egy fényképészt h vhatna, s egy nagy fényképet ide k tenni a falra, hogy ne t n jek el nyomtalanul.”

– „ lmomban meg is láttam az   orsz g t. Tiszta fehérbe volt a jó Isten, egy hosszú asztal volt, olyan hosszú... oldalban, b tben is be volt csinálva, fehér terítővel is be volt terítve, s megmutatta, hogy hol lesz a helyem a mennyországban. Mindenkinek sz ke volt, s helye... akik Istenben bíznak. Az asztal fehér, istenfeh r, fehér hajjal...  gy képzeld, mint a papoknak a hosszú fehér palástját. Elejembe jött, s monda, hogy itt lesz a mennyországban a Lelked, a lelkedet monda. Egyebet mondani nem tudok, mert nem vagyok iskolázott... S azt monda ott nek m a jó Isten, hogy porból lett l, s porrá v lik a test d... még egyet hezzateszek. A kicsi fiunk Sanyika meghalt volt, esztend s volt, s elővezette, s monda, hogy itt van egy  rangyalod... ezt láttam, s elmondom, s nem tudom, hogy mire telik. A kicsi legényke is h feh rben volt, s ekkora volt ne... (mutatja) ... s kérdezte, hogy ez volt-e, s mondtam hogy ez. Az angyalok es fehérbe vannak, ha elhisz t k...  n még most es  gy k p z l m, ha karácsonyfát állítunk, hogy az angyal hozza...  n most es hiszek az angyaloknak... de  gy k p z ltem el, hogy a jó Istennek különböztetett ruhája van... aki bízik benne, boldogul. Aki akkor kezdi el, amikor hal meg, akkor k s .”

Csendes djűnk most el, és gondolatban k sz njűnk el t lűk. Engedjűk el őket. Búcsúzzunk.

Mondjűk el a Miaty n kot.

 nekeljűnk: *Elmegyek, elmegyek...*

A gyertya közben megolvadt. Oldalán lefolyt a vörös viasz a földre, és szétfolyt a padlón. Alakot is öltött valamilyent a kihűlő viasz, nem tudom eg ssen pontosan megf jteni, hogy mihez hasonl t.

Ny lj n ki sz vetekben...

Emlékszem gyermekkorom egyik legnagyobb élménye volt a június végi, július eleji árvíz, amikor Almás pataka megnőtt. N ztűk a nagy vizet, ahogy jó az eleje odafel a kék agyagnál, s hogy h mp ly gt k a nagy csutakok a sáros-barna vízbe. Ha valamelyiket neki találja vinni a pall nak... Volt  gy, hogy az árvíz elvitte a pall t.

A szomszédság mindig pall t épített árvíz után.

Két part között megűjul a palló, hogy legyen, aki s amin átvigye a szerelmet.

HARMÓNIASAROK

Nem élhetünk más álmai szerint

FERENCZI ENIKŐ

Hónapok, évek szülték meg e mondatot. Arcok villannak meg előttem, amint „áldozatként” élük életük egy különleges csapda fogságában. Ez a másoknak való megfelelés kényszere. Rabszolgasors.

A család, házastársi vagy élettársi kapcsolatok, barátok, szerelmek, munkatársi viszonyok hatást gyakorolnak ránk, alakítják vagy rombolják személyiségünket, segítenek megtalálni helyünket vagy éppen abban akadályoznak. Vajon mi hogy élünk? Harmóniában önmagunkkal? Vagy már rég elvesztettük a leglényegesebbet a mindennapok fogságában, ahol más álmai és elvárásai irányítanak?

Hol vannak a csapdák? Körülöttünk.

Gyerekkorban sokáig öntudatlanul történik a mások álmai szerint élés. Felnőttkorban pedig sokszor jólneveltségünk és túlzott engedelmeskedésünk kényszerít bele. Szerintem hosszú távon mégis tűrhetetlen. Mert egyszer csak rádöbbenünk, hogy vannak saját álmaink. A bizonyos körülmények között ránk került kényszerzubbony fojtogatni kezd, és két választás előtt állunk: tűrjük még egy darabig, vagy kiszállunk belőle.

Az öntudatlan gyerekkor első eszmélete, hogy minden egység felbomlik, s az önálló életre lépés bár hoz némi szabadságot, tele van mások elvárásaival. Mintha csak akkor szeretnének a felnőttek, ha tetszésük szerint viselkedünk, ha olyanokká leszünk, amilyeneknek ők szeretnének látni. Ezt még kiegészíti a társadalmi elvárás. A külső normarendszerekkel való találkozás legnagyobb veszélye, hogy éppen

sajátos egyéniségünk vesztődik el. A szülő-gyerek helyzeteket vizsgálva lelkigondozó szemmel úgy tűnik, a legnehezebb azt elfogadtatni a szülővel, hogy a gyereke nem olyan, amilyennek azt elképzelte. Van, aki már gyermeke megszületése előtt elképzelte őt. Aztán jön a meglepetés. Mert bár nevelhető, mindenki hoz egy alapvető személyiségstruktúrát a maga egyediségével együtt, amit nem lehet gyökeresen megváltoztatni, és saját elképzelésünk szerint újragyúrni. Legalább ilyen hiba, ha társunk teljes átférfalását tervezzük.

Gyerekként az ember tudatlanul próbál megfelelni a felnőtt világ elvárásainak. Aztán a serdülőkor amúgy is mindent megkérdőjelező hozzáállása megpróbálja lebontani a mások által felépített falakat, és az oly nagyon kecsegtető utakat pedig messze ívben megkerülni. A diákok gyakran megfogalmazták, hogy milyen különösen minősítünk mi felnőttek. A szülők hajlamosak megálmodni helyettük a nagy-szerű hivatásokat. Nem azt állítom, hogy a szülő nem láthatja, hogy mi a jó gyermekének, de hagyja álmodni, ne akarja saját álmait általuk megvalósítani. Mert ebből a béklyóból csak az erők fognak kitörni, a gyengék, pedig elvesznek. „Nem engedik, hogy zenész legyek, mert abból nem lehet megélni” – mesélik nekem. Van-e jogunk bárkit is megfosztani álmaitól? Lehet, hogy ez az ő hivatása!

A felnőtté válás szép kihívás. De a mások álmai szerint való élés folytatódhat párkapcsolatainkban is. Csak éppen így veszítjük el azt, ami számunkra a legfontosabb, valódi önmagunkat,

gyurmafigurává válunk más kezében, és engedjük, hogy alakításnak tetszésük szerint. Ebből biztos nem lesz harmonikus élet. A lelkigondozásból megtanultuk, hogy az mindig gyanús, amikor az emberek a házasságukban, párkapcsolataikban túlzottan átalakulnak. A túl nagy a csend és béke legalább annyira kétes, hiszen azt sejteti, hogy valaki megalkuszik, túl nagy kompromisszumokat köt. Hiszem, hogy az elfojtások, önmagunk felszámolása hihetetlen erővel lappang a mélyben, és egyszer csak lávaként kitör, egy lehetetlen időzítéssel, és már nem mérlegeli, hogy mindent elsodor maga előtt.

Én unitáriusként hiszem, hogy mindannyian egyedi teremtményei vagyunk Istennek. Van egy hivatásunk, ami miatt születünk, és szerepünk betöltésének része az is, hogy önmagunkra találjunk a gondviselés biztonságában. Ehhez pedig meg kell álmodnunk saját álmaink! És a mások álmai szerint való élés kényszerének engedve nem köthetünk olyan kompromisszumokat, amelyekben elveszünk.

Szerintem az emberi fejlődés legmagasabb szintje, amikor (bár lehet hogy önmagunkra maradunk) Istennek és önmagunknak tetsző életet élünk, és ennek a csodálatos egységnek fényét visszük be a világba, emberi kapcsolatainkba és hivatásunkba. Vállaljuk hát magunkat, a szabadakarat döntésével és szabadságával. Nem fojtogathatnak minket mások álmai és elvárásai.

Ne engedd, hogy mások álmodjanak helyetted. Merj álmodni, és merd megvalósítani, ami Rád vár. Isten tenyerén élve sok minden lehetséges.

KÖZÉRTHETŐ BIBLIA

A Biblia mint szerepkínálatok gyűjteménye

DR. CZIRE SZABOLCS

■ Az ember élete nem mindenben változott meg. Megváltoztak az eszközök és ezzel együtt a társadalom, annak értékrendje. De változatlan maradt az ember belső világa: avagy milyen különbség van a megélésben, az élmény tekintetében a között, ha valaki ezer évekkkel ezelőtt a juhok mellől tekintett fel a csillagos égre, és kérdezett rá élete értelmére, vagy ha valaki ma egy tömbház erkélyéről a nagyváros fényeire meredve mereng ugyanezen? Vagy mennyit változtunk egy szerettünk elvesztésének fájdalmában? A szerelem szárnyaiban és mázsás súlyában? Hát önzéseinkben, kapzsiságunkban?

A Biblia mint az élet könyve több ezer esztendő emberi tapasztalásának foglalata. A változás területein kulturális átértelmezést igényel, de a változatlanokban örökérvényű. Ilyen értelemben mondja az Unitárius Ösvény, hogy a Biblia *szerepkínálatok* gyűjteménye Isten- és önkeresésünk szolgálatában. Van úgy, hogy olyan élethelyzetben vesszük a kezünkbe, amikor legszívesebben Józsuéként arra

kérnénk Istent, hogy állítsa meg a Napot pusztító gyűlöletünk kitombolásáig. Van úgy, hogy szenvedésünk éjszakáját csak Jób éggel perelő strófaival tudjuk átvészelni. De van úgy is, hogy megnémult lelkünk a Zsoltárok imáira újra a mindenséggel zendül. Dávidként bűneinken át meglátjuk a történelemformáló isteni akarat feltartóztathatatlan voltát. És talán néha odáig emelkedünk, hogy Jézussal a társadalmi normák ellenében vállalni tudjuk a radikális emberséget, az előítélettől sújtottakkal az alamizsna helyett az életközösséget.

A jelenlegi és a következő lapszámokban arra töreksem, hogy néhány igazán izgalmas és tanulságos karakterét mutassam be a Bibliának, mégpedig úgy, mint egy-egy lehetséges szerepkínálatát e derék Szentkönyvnek. Olyan szerepeket, amelyeket mi magunk is játszunk emberi viszonyrendszerünk sokféleségében. És olyan szerepeket, amelyek segítségével talán előbbre juthatunk létértelem-kereső, Istenkereső utunkon.

Ámós, a paraszt-próféta

Néha nagyon meglepő, hogy kiket is választ ki Isten üzenetének hordozására. És még meglepőbb, hogy mindig voltak és vannak emberek, akik vállalják ennek az üzenetnek az elhordozását. Talán erre figyelmeztet Ámós próféta különös története, akinek a neve a hordozni igét idézi.

Józan paraszti ésszel felismert isteni kijelentés

Ámós, az első, akinek a neve alatt önálló prófétai könyv maradt fenn. Pusztai származása által az ősi vallás szellemében élt. Rosszallóan figyelte a városi kultúrát. Pásztorkodó és fügetermesztő életét Isten állandó közelsége hatotta át a természet jelenségein és hangjain keresztül.

Imitt az idill, amott a romlás – így látta Ámós a pusztából a városi életet, beleértve saját népét és a környező népeket. Látomások gyötörték, a pusztulás képei, sáskák és tűz. De ő mindig kemény alkuval rávette Istent, hogy elálljon büntető szándékától. Csakhogy a függőön és a romlásnak indult érett gyümölcs látomásában megértette, hogy Isten többé nem bocsát meg a népnek.

Mit kezdjen ezzel a tudással? – merengett Ámós. Úttörőként nem kérdezhetette meg a nagy prófétákat, mert ők még nem voltak, és még azt sem tudhatta, hogy ők fognak egykor példaként tekinteni rá. Állt hát a pusztában, és józan paraszti ésszel morfondírozott: vajon *ordít-e az oroszlán az erdőben, ha nincsen zsákmánya?* Vajon *járnak-e ketten együtt, ha nem egyeztek meg?* Bizonyosan nem! Vajon *csapdába esik-e a madár a földön, ha nem vetnek tört neki, vagy felpattan-e a csapda, ha semmit sem fogott?* Bizonyosan

Ámós próféta.
James Tissot festménye

„Íme, az Úr ott állt egy meredek falon, függőőnnal a kezében. Ezt kérdezte tőlem az Úr: Mit látsz, Ámós? Így feleltem: függőőnt. Akkor ezt mondta az Úr: Függőőnnal vizsgálom meg népemet, Izráelt, többé nem bocsátok meg neki. Elpusztulnak Izsák áldozóhalmái, romba dőlnek Izráel szentélyei, mert fegyverrel támadok Jeroboám házára.” (Ám 7,7–9)

nem! Dehát, ha így van, akkor mindennek van előzménye! És akkor, ha *valami baj éri a várost, nem az Úr hozza-e azt?* Bizony, igen. Annak pedig nem lehet más az előzménye, mint Isten akarat, amit titkon közöl a prófétákkal. Tehát a látomásai üzenetek! És akkor Ámószt utánozhatatlan egyszerűséggel fogalmazza meg minden próféta-ság lényegét: *Ha oroslán ordít, ki ne félne? Ha az én Uram, az Úr szól, ki ne prófétálna?* (3,8)

Hallgatni volna okos, de muszáj szólni

Ámószt a kettészakadt ország déli országrészének a déli részén élt, Tekoa környékén, Jeruzsálemtől mintegy húsz kilométerre. Hagyva tevét és fügét, meg sem állt az északi országrészig. Olyan ez, mintha ma valakit Isten egyik keresztény felekezetből a másikba küldene el üzenettel.

Ámószt valamikor J. e. 760 körül érkezik meg a királyi szentélyhez, Bételhez. Zordon külsővel zordon üzenetét értetlenül fogadják. II. Jerobeám (787–747) uralkodása Izrael egyik legdicőbb korszakát jelentette, a Jordánon túli területek visszaszerzésével és eredményes kereskedelemmel nagy fellendülésben élt az ország. Csakhogy ez csupán a „GDP” (bruttó hazai termék)

szintje a dolgoknak. Hamis a biztonságérzet. És itt van egy ropantul fontos vonása a próféta-ságnak, amely jellemző kell, hogy legyen mindaddig, amíg csak lesznek olyan emberek, akik az isteni világrendnek érvényt akarnak szerezni, vagy legalább Isten küldötteinek tartják magukat. Tudniillik egymásnak feszült akkor, és egymásnak feszül azóta is az, amit *kereskedelmi királyságnak* és *szövetségi királyságnak* lehet nevezni. Jobb kifejezéseket, szinonimákat bőven lehet találni, de a lényeg mindig ugyanaz: a jólétet egyedül az igazságosság érvényesülésével lehet mérni. Az isteni igazságosság érvényesülése pedig minden esetben a tőle kapottak megosztásában, az élet-esélyek másoknak is biztosításában van.

Előbb az igazság, utána a kultusz

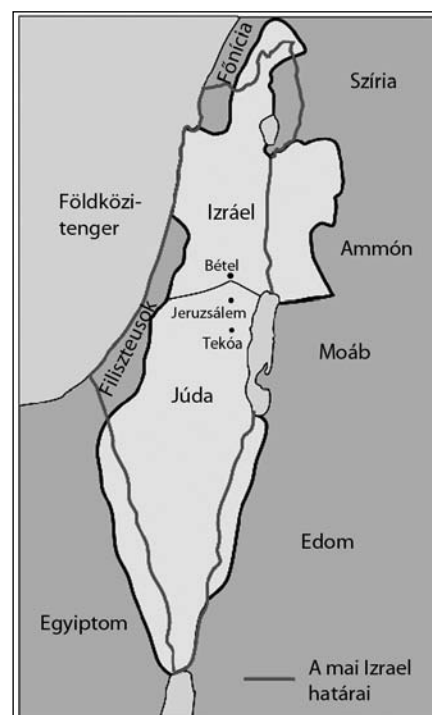
Ámószt ott áll Bételben a királyi szentélynél. Látja a gazdagok pazar áldozatait. De Isten nevében szól, hogy nincs ebben semmi öröm mindaddig, amíg a szegényeket becsapják. Mert Isten nem a jótekönyködő szemfényvesztésre és önlegitimációra néz, hanem a kisemmizettek fájdalmára, a jogfosztottak némaságára.

Pénz sosem döntheti el, hogy mi az igazság. A jognak olyannak kell lennie – mondja Ámószt –, mint az éltető víznek, de azt mérgezővé tették. Egyetlen esetben sem találkozunk a Bibliában azal, hogy a kultusz igazság nélkül ér valamit. De annál inkább azal, hogy az igazságosság mindig megelőzi a kultuszt, és ha valamelyikről le lehet mondani, akkor az mindig a kultusz. Ugyanis az istentisztelet lényegében nem más, mint Isten igazságosságának, szeretetének ünneplése, nyilvánítása.

Ebben az értelemben cseng vissza Jézusnál is a következő

mondás: „Ha tehát áldozati ajándékodat az oltárhoz viszed, és ott jut eszedbe, hogy atyádfiának valami panasa van ellened, hagyd ott ajándékodat az oltár előtt, menj el, békülj ki előbb atyádfiával, és csak azután térj vissza, s vidd fel ajándékodat.” (Mt 5,23–24) Mélyreható beszédet írt erre a textusra Balázs Ferenc, unitárius hagyományunk egyik kései prófétája.

Ámószt bepanaszolja a királynál a kultushely hivatalos papja, Amacjá. Mindennel megfenyegetik. Menjen, és máshol keresse prófétálással a kenyerét. De Ámószt megmaradt annak, aki volt, nem ragadtatta el magát: *Nem vagyok próféta, sem próféta-tanítvány. Pásztor vagyok én, és fügét termeszték. De elhívott engem az Úr a nyáj mellől...* Nem része a rendszernek, nem tartozik intézményhez. Az egyszerű, ősi hagyományra épülő élet nevelte, a pusztá hangja oktatta. Féltretehető, megölhető, de nem befolyásolható, meg nem vesztegethető. Gonosz idők ezek, tudja jól, és ezért hallgat most az okos. (5,13) De van, akinek muszáj szólni...

A kettészakadt királyság.

Júda és Izrael Ámószt korában

A Protestáns Teológiai Intézet csendesnapjai

Mik azok a csendesnapok?

ALBERT-NAGY ÁKOS

■ Mi történik csendesnapokkor? Mitől csendesek a csendesnapok? – tevődhet fel a kérdés az emberben, ha egyáltalán hallott a Protestáns Teológiai Intézet által minden téli vizsgaidőszak végén megszervezett, zártkörű rendezvényről. Ez az esemény valószínűleg sokak számára nem ismeretlen, hiszen nem csak a teológián, de számos felekezeti iskolában is megrendezésre kerül évente. Azonban meggyőződésem, hogy minden intézmény csendesnapj programja más, és bizonyára a kedves Olvasó még nem tudja, hogy a Protestáns Teológiai Intézet által megrendezett, minden évben visszatérő eseménysorozaton mivel is tölti a teológus ifjúság idejét.

Az ideális és a reális, avagy a teológus is ember

Alapjában véve a csendesnapok azt a célt szolgálják, hogy a teológiai hallgatók e két napon tartott különleges, a teológia tananyagán kívül eső, de mégis azzal összekapcsolódó előadások által ráhangolódjanak az utána kezdődő második tanulmányi félévre. Eme ismeretgyűjtésben gazdag két napról azonban, mint a kígyó a kétélű nyelvével, két megközelítésből lehetne beszélni: az „ideális” teológiai hallgató alkat és a „reális” teológiai hallgató alkat szemszögéből. Az „ideális” teológiai hallgató alap jellemzője a tisztelt rektorunk által is gyakran hajtogatott szüntelen önképzés, szellemünk állandó pallérozása, amelyre tökéletes alkalmat nyújtanak a csendesnapok előadásai. Azonban bármilyen furcsának is tűnik, egy „reális” teológus növendék elsősorban „embernek” született, s csak azután teológiai hallgatónak. A benne levő „ember” pedig azt kívánná, hogy bárcsak hosszabbat szusszanhatna a téli vizsgaidőszak után. Erre viszont csak egy kurta farkú hét kínálkozik, mert pár lélegzetvétel után már kezdődik is az újabb elmepalléroztatás. Mindennek ellenére a jól nevelt teológusdiák pisszenés nélkül tűri a szeretettel kötelezett programot, és mindenhez jó arcot vág, hiszen azért jött teológiára, hogy mosolyogjon a magas tudományoknak. A továbbiakban tételezzük fel, hogy a teológián csak „ideális” teológiai hallgatók vannak, tehát mindenkinek alaptermészete a szakadatlan önképzés. Következésképpen mindenki már alig várja, hogy kezdődjenek a csendesnapok, mert a vakációs unalmat hamar megelégteli a teológus ifjúság.

A bennünk munkálkodó Isten

A teológus is ember

Lássuk csak, mit is kínált az idei rendezvény számukra, hogy képet kapjunk arról, miről is szólnak általában ezek a már hagyománynak számító különleges napok. A rendezvény négy előadást foglal magában, amelyet különböző meghívott előadók, lelkészek, valláskutatók, egyházi emberek tartanak. Az előadások mindegyikét egy-egy bibliamagyarázat előzi meg. Az idei csendesnapok előadás-sorozatát pénteken délelőtt **Jakabházi Béla Bontond** unitárius lelkész bibliakommentárja nyitotta, aki a Mt 25,32–46 alapján arra hívta fel figyelmünket, hogy a Jézusban munkálkodó Isten mindnyájunkban ott munkálkodik, mert Isten legjobb álruhája mi, emberek vagyunk. Ezt a bennünk munkálkodó Istent meg kell látnunk még a szemünkben legkisebbnek tartott emberekben is, és feljűk is éppoly szeretettel kell fordulnunk, mint az általunk legnagyobbbecsűltebb emberek irányában. Ha erre képesek leszűnk, Isten országát fogjuk megtapasztalni.

A bibliamagyarázatot **Kotecz József** felsőrákosi lelkész életvallomása követte. Finom humorral és megrágandó mély gondolatokkal fűszerezett előadásában beszűlt élettörténetéről, székelykáli, valamint felsőrákosi lelkészkedésének szépségeiről és nehézségeiről. A lelkési pályája vége felé közeledő tiszteletes élettapasztalatai alapján a következűket tanácsolta a teológus növendékeknek: a lelkész legyen mindig aktív, vegye észre a munkát környezetében; ne vegyen részt a politikai életben valami-

lyen politikai pártot képviselve; tanuljon meg az „emberek nyelvén” kommunikálni, azaz erőszakosság nélkül, alázattal és megértéssel forduljon a hívek felé, és ha kell, legyen képes kompromisszumokat kötni a gyülekezet célja érdekében. A már harminchét éve palástot hordó Kotecz József előadását egy George Bernard Shaw gondolattal zárta – „Ne dühöngj, hogy megöregedtél, van, akinek ez sem sikerül” – kívánva nekünk, hogy mindannyiunknak sikerüljön megöregednie, s az addig elvezető évek legyenek gazdagok tapasztalásban, tudás- és bölcsességszerzésben, amit majd mi is továbbadhatunk „hitünk cselédeinek”.

Arról, hogy milyen az ember

Délután az előadók megcserélték szerepeiket, úgy-hogy Kotecz József bibliamagyarázata nyitotta a programot. Ő a 2Sám 12,1–7 versei alapján azt a kérdést boncolta, hogy a gyermeki boldogság, az álmok, a tervek, a világmegváltó célok miért sikkadnak el „a nagy taposómalomban”, azaz a felnőtté válás során. Válasza a következőképpen hangzott: azért, mert kifogyófélben vannak azok az emberek, akik kötelességeinkre figyelmeztetnek, hiányosságainkra, hibáinkra rámutatnak; azok, akik Nátánhoz hasonlóan javaikat, státusukat, sőt még életüket sem féltve a szemünkbe merik mondani, hogy „Te vagy az az ember!” (2Sám 12, 7b). Beszédében arra ösztönzött mindannyiunkat, hogy mi, leendő lelkészek, ne az emberek elvárásainak, hanem inkább a prófétaság feladatainak akarjunk megfelelni, s ne halasszunk el semmit sem magunk előtt beismerni, vagy másoknak megmondani. Úgy megőrizhetjük gyermeki énünket testünk öregedése ellenében is.

Jakabházi Béla Botond előadásának témája az erőszakmentes kommunikáció, mint életmód volt.

Jókedvű csendesnapok

A bő témának szűknek bizonyuló időkereten belül a lehető legalaposabban ismertette velünk a feszültségmentes diskurzus szabályait. Lehetetlen azt a sok lenyűgöző információt e cikkben leírni, de előadása röviden talán így foglalható össze: megtudtuk, hogy az ember minden cselekedetével szükségleteit elégíti ki. Egy konfliktusban szükségleteink állnak egymással szemben és nem mi, emberek. Ebből többek közt az következik, hogy nem ítéhetünk meg egy embert cselekedetei alapján, mivel nem tudjuk, hogy cselekedetei milyen szükségletből születnek. Ha megértjük azt, hogy a haragot és feszültséget szükségleteink kielégítetlensége okozza, akkor többé már nem a környezetünkkel való agresszív bánásmóddal hozzuk ezt a világ tudtára, amely nem mozdít előre semmit a dolgokon, hanem megpróbálunk szükségleteink kielégítésére higgadtan megoldást keresni.

A szenvedéstől Kínáig

A szombat délelőtti bibliamagyarázatban **dr. Czire Szabolcs** teológiai tanár tette fel Jób nevének „jé” betűjére a pontot. Az elmúlt félévben tartott bibliaórák záróakkordjaként, amelyeknek tárgyát Jób könyve képezte, a Jób 38,1–42,17 alapján felmutatta a szövegben rejlő választ arra a kérdésre, hogy miért szenved a feddhetetlen életet élő Ember. A válasz erre végtelen egyszerűnek hangzik, megértése viszont annál bonyolultabb, ám mindenképpen megfontolandó. A felelet így szól: „Jób (azaz az Ember) azért szenved, mert teremtmény. Ez egy veszélyeztetett világ, ez egy kaotikus világ, de mégis rendezett, nem azon a szinten rendezett, ahogyan az ember gondolja, hogy mindennek meg tudja ragadni a jó felét, mindenből nyeresége lesz, ő áll mindig a boldogabb oldalon, hanem ez egy olyan világ, amelybe a veszélyeztetettség, a mindenkire és mindenre kiterjedő gondviselés bele van kalkulálva, és ez a teremtményeknek bizonyos helyzetekben szenvedést fog jelenteni.”

E gondolatok után Kína színes kultúrájában tettünk egy kétórás utazást a bölöni származású sinológus és műfordító, **Vajda Gyula** előadásán keresztül. Gyula bácsinak a „véletlenek” gondviselése által sikerült kalandos útját bejárnia, amelyen az agronómiától kezdve, Körösi Csoma Sándor útja folytatásán, a magyarok eredetének feltérképezésén, totemista kultuszok és más keleti vallások megtapasztalásán keresztül egészen a kínai nyelv irodalmi szintű elsajátításáig rengeteg tapasztalatra tett szert.

A hetvenes éveit taposó sinológus életében a lehető legteljesebben valósította meg a Dávid Ferenc által hirdetett vallásszabadságot: Ómaga bölöni

származású unitárius, felesége, Hu Mun Huan malajziai származású buddhista-taoista. Két lánya közül a nagyobbik Bukarestben telepedett le, és a református vallást vette fel. A kisebbik japán férjével Japánban él Jehova tanúinak közösségébe csatlakozva. Vajda Gyula bácsi jelenleg egy bukaresti folyóirat főszerkesztője.

Délután következett a teológiai karok közösen tartott előadása, amelynek meghívottja **Pál Ferenc** katolikus pap, mentálhigiénés szakember volt (ismertebb nevén Pál Feri atya), aki stand-up-comedy stílusával magával ragadta a nézőközönséget, és rámutatott életünk néhány egész egyszerű igazságára. Példákkal támasztotta alá, hogy bűnös vágyaink (hatalomvágy, paráználkodás, pénzhajhászás stb.) gyermekkori sebzettségünk tünetei. Ezen keresztül szükségleteinket, mélyebb vágyainkat kívánjuk kielégíteni, amelyek valahol a biztonságérzetben és szeretetben gyökereznek. Megmagyarázta, hogy életünk problémáira miért nem megoldás az elfojtás, és bátorított, hogy bár nem vagyunk tökéletesek, ez nem baj, mert a tökéletesség nem az elérendő cél, hanem csak a jó irány.

A kétnapos előadássorozat utolsó szavai főtiszteendő **Bálint Benczédi Ferenc** unitárius püspök szájából hangzottak el egy áhítat keretén belül, amelyet a püspök a leendő lelkész ifjakként címezett. Az est egy meghitt hangulatú szeretetvendégséggel zárult.

És mitől csendesek a csendesnapok?

E gazdag repertoár nyomán méltán mondható, hogy a teológus ifjúság igencsak szerencsés helyzetben van, és hálás lehet azért, hogy ilyen szellemet és lelket megmozgató előadásokban van része évről évre. Hogy ezek mellett mitől csendesek a csendesnapok? Annak ellenére, hogy e napokon a teológiai hallgató tényleg hallgató lesz, azért ez a csend mélyebb értelmet rejt magában: csendes lelki-szellemi gyarapodást és csendes ráhangolódást az új tanulmányi félévre. Ekképpen melegítettünk be az idén, és adja az Isten, hogy még sok ehhez hasonló gazdag tapasztalattal és csendes napokkal melegítsünk be hivatásunk méltó betöltésére!

Farsangi bál az Íriszen

■ Január 21-én került sor arra a farsangi mulatságra, amelyet az Írisz-telepi unitárius egyházközség gondnoka és keblitanácsosai szerveztek. A helyszín a „Kalandos Társaság” művelődési otthona volt a közel 150 mulatozó számára. Ezúttal is köszönetet mondunk Török Sándornak, a társaság elnökének, hogy rendelkezésünkre bocsátotta a termet.

A mulatság egy operett-csokorral kezdődött, amelyet Vigh Ibolya és ifj. Maneszes Márton művészek adtak elő. Az élő zenét Gombár Árpád biztosította. Egyházközségünk hívei nemcsak a sikeres szervezésért érdemelnek elismerést, de Molnár Endre fogorvos hegedűjátéka révén a közösség szó-

rakoztatásáért is. A nótacsokrok után sor került a jelmezek bemutatására, ahol kicsik és nagyok egyaránt a legkülönbözőbb jelmezekkel fedték el kilátukat. Amíg a zenészek a „talpalávalót” húzták, kicsitől nagyig mindenki táncolt. Amikor a zenészek is pihenőt tartottak, Bodor Ferenc gondnok viccekkel és anekdotákkal szórakoztatta a közösséget.

A jókedvű mulatság nagyszerű lehetőség volt a hívek közötti kapcsolatok teremtésére, illetve a már meglévő jó kapcsolatok erősítésére.

Illesse köszönet Bodor Ferenc gondnokot, aki a bál kezdeményezője és egyik szervezője, Török Gyöngyi keblitanácsost, a szervezőbizottság elnökét, valamint Csete Dániel, Csete Attila és Csete Benedek szervezőket.

(Lejegyezte Mezei Csaba, a gyülekezet hálás lelkésze.)

Az Erdély Mentőcsoport Buzău megyei bevetéséről

■ Kiterjedt dél-kelet-romániai övezetek hófogságának hírére az Erdély Mentőcsoport segélyezési akciót szervezett. 2012. február 15-én 16 erdélyi és 2 magyarországi önkéntes indult útnak, hogy másnap reggelre megérkezve munkához lásson a Buzău megyei C.A. Rosetti község Lunca nevű falujában. A következő nap környékbeli településeken folytatódott a segítségnyújtás.

A bevetés helyszíni megszervezése és a munkaterv kialakítása az Országos Katasztrófavédelmi Hatóság Buzău megyei parancsnokságával egyeztetve történt. Eszerint a résztvevők háztájáról és -tetőkről takarították el a havat, miközben betegeket láttak el a csapathoz tartozó rohammentős aszisztensek. Mellettük hegyimentőkből, tűzoltókból és más mentési területekre szakosodott önkéntesekből állt a 18 fős csoport.

A szakmai és kétkezi segítségnyújtás kiegészítéseként az Erdély Mentőcsoport értékes élelmiszer- és gyógyszersegélyt juttatott el a rászorulóknak. Az adományok a Gondviselés Segélyszervezettől (az Erdélyi Unitárius Egyház segélyszervezete), Magyarország csíkszeredai főkonzulátusától, Boros Csaba székelyudvarhelyi vállalkozótól, a Csibész Ifjúsági Egyesülettől, továbbá erdővidéki, gyergyószéki és kolozsvári magánszemélyektől származtak.

Az akció kivitelezésében az Erdély Mentőcsoporttal elsősorban a magyarországi KARISZ – Nem-

zetközi Speciális Mentő Szövetség és a Gondviselés Segélyszervezet működött együtt.

A bevetésről készített fényképek és rövidfilmek a Szabadság hírportál (www.szabadsag.ro) Riport rovatában (a címlap vízszintes menüsorában), valamint az Erdély Mentőcsoport honlapján (www.erdelymentocsoport.h) és világhálós naplóján (<http://erdelymentocsoport.wordpress.com>) tekinthetők meg.

Az Erdély Mentőcsoport sajtószolgálata

Lakóház kiszabadítása a hó fogságából. Kiss Olivér felv.

Ahol a történelem együtt él a faluval

■ Február 5-én szépszájú résztvevő, a finanszírozók, kivitelezők és tiszteletbeli vendégek jelenlétében nagy tárgyi megvalósulás került átadásra Székelyderzsben. Románia egyetlen magyar világörökség templomában, Hargita Megye Tanácsának támogatásával elkészült a műemlékvédelmi előírásoknak is megfelelő, korszerű infrapaneles fűtésrendszer. Az 50 000 lej értékű beruházás székelyderzsi unitárius egyházközség „*Legyen meleg a gyülekezetben!*” programjának része.

E program keretében a gyülekezet vezetősége és aktív része célul tűzte ki az egymással és a

templommal való kapcsolat megerősítését, a törődést és az odafigyelést. Az istentiszteletek és a különböző gyülekezeti együttlétek mellett a templomfűtés elkészítése is ezt a célt szolgálja. Székelyföld e turisztikai célpontja a gyülekezet számára több mint műemlék: életük javát úgy töltötték, hogy bármilyen hideg is volt, vasárnapról vasárnapra részt vettek az istentiszteleten. Most a padok alá helyezett fűtésrendszer nem árt a freskóknak, ugyanakkor kellemes közérzetet biztosít. Ezzel egy időben kiépült az új villamoshálózat is, amelynek következő lépése a vártemplom kül-

téri megvilágítása lesz. „*Bizalommal biztonságosabb élet teremthető*” – mondta ünnepi prédikációjában Demeter Sándor Loránd lelkész. – Egy népi bölcsességgel, mely szerint a gyanú megbetegít, a bizalom gyógyít; egy társadalomkutatási eredménnyel, ami azt támasztja alá, hogy cselekedeteink 67 százalékát a bizalom táplálja, és a 37. Zsoltár 3. versének üzenetével bátorította mindennapi törekvéseikhez a közösséget. Hálát mondott minden eredményért, amellyel „*egy irányba húzzák a szekeret*”.

Az átadáson részt vett s köszöntőbeszédet mondott Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának elnöke, Tánczos Barna mezőgazdasági államtitkár, Simó Sándor, az egyházkör esperese, és Zoltáni Csaba polgármester.

MOLNÁR MELINDA

NŐK VILÁGA

Egyensúlykeresés változó világunkban

A 2012. október 4–7. között Marosvásárhelyen szervezendő unitárius, unitárius-univerzalista és más felekezettű nők második világtalálkozójának részletes programját ismertettük az Unitárius Közlöny februári lapszámában. A jelenlegi és következő lapszámokban a konferencia meghívott előadóit mutatjuk be, röviden ismertetve munkásságukat és érdeklődési területüket.

■ TINA HÜSING – üzletasszony, München, Németország

Tina Hüsing több mint egy évtizede lett unitárius-univerzalista, amikor az Egyesült Államokban élt. Mielőtt hazatért volna Németországba, a Unity Oak Park unitárius-univerzalista egyházközség (Illinois állam) gondnoka volt.

Jelenleg az Európai Unitárius Univerzalista szervezet tagja (www.europeanuu.org), melynek elnöki tisztségét is betöltötte a közelmúltig, most a Társadalmi Tevékenység szakosztály vezetőjeként tevékenykedik.

pestre, ahol ma is él. Egyetemi diplomáját a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának néprajz szakán szerezte.

Több mint egy évtizedig a Duna Televízióban dolgozott műsorvezetőként, 2005-ben átigazolt a Hír Televízióhoz, ahol híradós műsorvezetőként dolgozik. 2009-ben jelent meg *Befejezetlenül* címmel novellás-, verseskötete a Kairosz kiadónál. Bendegúz fia 10 éves.

■ MARGOT ADLER – újságíró, New York, Amerikai Egyesült Államok

Margot, Alfred Adler hírneves pszichiáter unokája, sokoldalú személyiség: emberjogi harcos, békeaktivista, rádiós újságíró, ének- és rituáléoktató. Szerzője a *Rajzold le a Holdat* című könyvnek, mely a jelenkori amerikai neopaganizmus és istennő-spiritualitás összefoglaló munkája. Másik könyve: *Egy eretnek szíve. Utazás szellemiségen és forradalomon keresztül egyetemista éveit idézi, amikor az emberjogi mozgalmában való részvételét írja le a vietnámi háború idején.*

1968-ban kezdett el rádiózni. Mindennapi életében a New York-i Nemzeti Községi Rádió tudósítója és rendszeres hangja a híreknek, valamint a reggeli és hétvégi adásoknak. Az elmúlt évben tudósított a *Foglald el a Wall Streetet* mozgalomról, a New York-i Zéro Pont melletti Iszlám Kulturális Központ létrehozásának vitájáról és kulturális témákról is. Dolgozik új könyvén, melynek témája annak megértése,

hogy mi az oka a vámpírkultusz felerősödésének a jelenkori kultúrában.

■ TINA GEELS – lelkész, táncmeditációs tanár, Bilthoven, Hollandia

Tánc tanulmányai után teológiai tanulmányokat folytat, a Brüsszeli Szabad Egyetemen, Belgiumban. 1985-ben szentelik fel lelkésszé, és Észak-Hollandia egyik falujában működik protestáns lelkészként.

1990–2010 között az utrechti remonstráns gyülekezetben szolgált. Jelenleg az egyik legnagyobb holland liberális protestáns gyülekezet lelkésze Bilthovenben.

Foglalkozását tekintve Tina Hüsing üzletasszony, aki minőségi vezetési tanácsadást és képzéseket tart. Ugyanakkor egy müncheni magán pénzügyi iskolában tanár, ahol környezeti fenntarthatóságot és minőségi vezetést oktat.

■ FARKAS BOGLÁRKA – műsorvezető, Budapest, Magyarország

1971-ben született Kolozsváron. 1991-ben áttelepült Buda-

A 80-as évektől táncmeditációs tanárként nagyon sok foglalkozást vezetett Hollandiában és külföldön, melyben a táncmeditációt összekapcsolta a Zen-meditációval. 2000 után bekapcsolódott az IARF, később az ICUU nemzetközi szervezetek működésébe. Több nemzetközi konferencián vett részt. Társ szervezője volt számos liberális teológiai konferenciának Hollandiában és Romániában, az Erdélyi Unitárius Egyház lelkészeivel együtt.

2001-ben jelentette meg kutatásait a liberális teológiai hagyományokról Európában *Társak a liberális teológiában* címmel. 2008 óta az EXIT alapítvány elnöke. Ennek célkitűzése, hogy elősegítse a gyakorlati teológiai munkák magyar nyelvre való fordítását és megjelentetését, ki-mondottan a romániai protestáns egyházak használatára.

(Szerkesztette Moldován-Szeredai Noémi)

Érdemes tenni, cselekedni...

■ Az öregek téli látogatása befejeződött, és jött az ötlet: ezt meg kell írni, természetesen nem csak az Unitárius Közlönynek, hanem legyen egy kis hír a Háromszék napilapban is, hadd halljanak a nőszövetség munkájáról. Igyekeztem minél gyorsabban elküldeni a cikket, hogy minél hamarabb olvassanak a kis falu híreiről, az asszonyok munkájáról.

Falura később érkezik meg az újság, mint váro-sra. Egy nap, a délelőtti órában csenget a telefon, és síró hangon köszöntött Emese, kinek az anyósát is felkerestük, mint idős asszonyt. Emese Sepsiszentgyörgyön lakik, a mama, Irma néni Szentkirályban él, most már egyedül, özvegyen.

Bevallom, először megijedtem, hogy valami baj van, rögtön rosszra gondoltam. Aztán Emeséből ömlöttek a kedves, meleg szavak, és közben szorongatta a sírás: „Olvastam az újságban a látogatásról, és Irma néni is nagyon hálás, sírva mesélte ő is, hogy felkeresték. Nagyon szép a tiszteletes asz-

szonytól, hogy gondol az öregekre, mennyi mindent megtesznek a kis faluért.” Ezek voltak Emese hálaszavai. „Az asszonyokkal együtt voltam, Emese, mert nőszövetségi látogatás volt” – mondtam Emesének, közben én is könnyezni kezdtem. Elérzékenyültem én is, de próbáltam erős lenni: nem szabad észrevennie, hogy sírok. Megköszöntem figyel-mességét.

Az egymásra figyelés a legszebb ajándék. A telefonbeszélgetés után boldog voltam, úgy éreztem, érdemes tenni, cselekedni egy kis faluért, közösségért, hisz legszebb ajándék egy szó: köszönöm. Hála jeléül szívesen fogadtam ezt a szép szót.

Tegyünk és cselekedjünk! Nekünk, mint nőszövetségnek, asszonyoknak ez a feladatunk. Öregek és gyerekek egyformán legyenek fontosak számunkra. A gyerekek a jövő nemzedékét jelentik, az öregek a tapasztalat fáklyavívői, akik már dolgoztak eleget. „Tiszteld szüleidet!” – ez a figyelmeztetés jusson mindannyiunk eszébe, és eredményes lesz a munkánk.

ADORJÁNI GYÖNGYVÉR

Farsang femina

■ A fiatal lányok, asszonyok céges karácsonyi partira műgonddal felépített, oly divatos zselés műkör-me még el sem kophatott, a középkorú hölgyeket burkoló csillogó selyemruhák még ki sem szellőz-hettek kellőképpen a szilveszteri mulatozások má-morából, az ősz hajú nénikék régmúlt időket felidé-ző emlékei az újévi szokásokról még jóformán be sem fejeződhetett, és máris itt a FARSANG.

Evés, ivás, mulatozás, alakoskodás, bálók, kar-neválók, mókás szereplések, jókedvű együttlétek teszik hangulatossá napjainkat. Fényárban úszó

tánctermek parkettjei kopnak, netalán nyikorog-nak a talpunk alatt. Csinos lányok csillámporos, vérvörös ajakkal, rövid flitteres szoknyában, diva-tos csizmában rázzák magukat az „Apartman Caffé”-ban. Anyukák arckrém vagy folyékony, eset-leg szilikonos állagú erős fedést nyújtó korrektorral próbálják kitölteni a mélyülésnek induló ráncokat, barázdákat. Nagyanyáink arról mesélnek, hogy bezzeg az ő idejükben kötelező volt a hosszú, földig érő színpompás nagyestélyit a különleges alkal-makra felvenni.

Na, de mi legyen a férfiakkal?

BENEDEK ENIKŐ

Emlékidezés és beszélgetés egy VNV-s veteránnal

15 év versben és dalban

■ Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet február 24-e és 26-a között 15. alkalommal szervezi meg a Versmondó- és Népdaléneklő Versenyt (VNV), melynek idén Kolozsvár ad otthont. Ez a vetélkedő mindazoknak szól, akik szeretnek versekkel és népdalokkal foglalkozni, és szeretnék megmérettetni magukat egy-letes társaikkal szemben Erdély-szerte. Rácz Norberttel, a kolozsvári belvárosi unitárius egyházközség lelkesével Gergely Noémi beszélgetett az elmúlt 15 évről és az idei rendezvényről.

■ Mikor vettél részt először a VNV-n?

Először 1999-ben voltam, a második ilyen rendezvényen, Segesváron. Akkor mint versenyző érkeztem, ahol meglepetésemre holtversenyben az első helyen végeztem. Következő évben Sepsiszentgyörgyön már csak műélvezője voltam, azután pedig szervezője a rendezvénynek.

■ Mesélj egy kicsit az elmúlt versmondó vetélkedőkről!

Ennyi év és rendezvény után nehéz mindent pontosan sorba tenni. Minden verseny más volt, és mind-egyiknek megvolt a maga különlegessége. A segesvári verseny hangulata, pezsgő, aktív szellemisége hozzásegített, hogy jobban bekapcsolódjam a nagy egyletes életbe. Következő évben Sepsiszentgyörgyön tanítottuk meg a „Csibét” az egyleteseknek, a dalt, amit azóta is sokan ismernek és szeretnek. 2001-ben Marosvásárhelyen voltam először műsorvezető, ami nagy izgalommal járt, de következő évben Székelyudvarhelyen, ahol egy nagyon közvetlen, barátságos hangulatú versenyt zártunk, már sokkal rutinosabban léptem színpadra. Egész

más élménynek mondható Nagyenyed 2005-ben, vagy utána Brassó 2006-ban, melyek mind szórványnak mondható városok, ahol unitáriusok és a magyarok is kevesebben vannak, de ennek ellenére nagyon sikeres rendezvényeket tudtunk lebonyolítani. Négy évvel ezelőtt azért, hogy Kolozsváron legyen a rendezvény, nagyon meg kellett küzdeni: az elnökség nem szerette volna, hisz a városban amúgy is sokféle, akár hasonló rendezvény van. Viszont voltak, akik fontosnak érezték, hogy legyen egy ilyen egyletes nagy rendezvény Kolozsváron, ami végül sikerült is, és egy nagyon jó versmondónak bizonyult az is.

■ Melyik volt érdekesebb a számodra: szervezni vagy részt venni?

Mindkettőnek megvan a maga varázsa. Résztvevőként az ember sokkal inkább át tudja élni a verseny és az egész rendezvény hangulatát. Szervezőként pedig – igaz, hogy sokkal fárasztóbb a részvétel – az az érzés, hogy valami ilyen nagyszerűt tudunk átadni és továbbadni a fiataloknak, szinte felbecsülhetetlen élmény.

■ Miért jó ez a rendezvény? Mit tud adni?

A cél az, hogy a magyar költészetet és népdalvilágot megszeretessük a fiatalokkal. Az évek alatt pedig sokaknak talán ugródeszka is volt ez a rendezvény. Olyanok, akik itt, nálunk kezdték a versmondást, népdaléneklést, sokan lettek később szakemberek ilyen téren: színészek, népzenevel foglalkozók.

■ A szakmaiság a lényeg a versenyen vagy esetleg valami más?

Nagyon fontos a szakmaiság is, de a VNV-nek más lényege is van, mégpedig az, hogy teljesen amatőr fiatalokkal is jobban megismertesse és megszerettesse a verseket és népdalokat, valamint az is, hogy ezek a fiatalok merjenek kiállni a színpadra, szavalni és énekelni, és merjék kipróbálni magukat.

■ Erdély szintjén hol áll ez a rendezvény?

Nagyon sok és sokféle szavaló, illetve népdaléneklő verseny van már Erdély-szinten, többek közt ezért sem tudja már felvenni a színvonalat a mi rendezvényünk ezekkel. Azokkal a versenyekkel szemben, amelyek csak a szakmaiságon nyugszanak, a VNV alul marad. Viszont úgy tudom, hogy így, összekapcsolva (versmondó és népdaléneklő vetélkedő), ez a rendezvény egyedi. Azon túl pedig – ellentétben más nagy versenyekkel – nemcsak a városi, illetve városban tanuló diákoknak nyújtunk lehetőséget, hanem a falusi fiataloknak is, akiket talán más ver-

„Lóverseny”. 2006, Brassó

senyek kevésbé szólítanak meg. Fontosnak tartom, hogy a lehetőség nekik is megadasson, hogy kipróbálhassák magukat.

■ Milyen a személyes kapcsolatod a versekkel? Van-e kedvenc versed, költőd?

Sokáig nem szavaltam. Leginkább a János Zsigmond Unitárius Kollégiumnak és az egyletes versenynek a hatására kezdtem el verseket mondani. Főleg középiskolás és egyetemista koromban szavaltam sokat, de néha még most is elszavalok egyet-egyét. Kedvenc pedig sok van, nem tudnék megnevezni egyet sem.

■ És a népdalokhoz hogyan viszonyulsz?

Szeretek népdalt énekelni. Az egyletes központi csapatban valahányszor előkerült egy gitár és közös éneklésre került sor, a könnyűzene mellett mindig volt jócskán népdaléneklés is, ami egy nagyon helyes dolog. Szeretem hallgatni a népdalokat, énekelni is, és még az is előfordult körutak alkalmával, hogy a fiataloknak népdalt tanítottunk. Ez azért is fontos, mert néha épp azoknak a fiataloknak kellett megtanítani egy adott népdalt, akik ugyanarról a tájegységről származnak, mégsem ismerik. Szükséges felhívni a figyelmüket, hogy legyen számukra fontos, hogy ismerjék saját népdalaikat.

■ Most a 15. VNV ismét Kolozsváron lesz. Hogyan nézel elébe?

Nagyon várom már ezt a rendezvényt. A 2000-es évek eleje óta, azután, hogy mi kikerültünk, nem volt működő egylet Kolozsváron. Volt néhány próbálkozás, viszont csak most került egy olyan csapat, akik lelkesen egyleteznek, és igazán összetartanak. Úgy gondolom, a csapatnak is jó próbatétel lesz egy országos rendezvény megszervezése. Ezért most jó szívvel várjuk, hogy a mi egyletünk is hozzátehesen valamit, bekapcsolódhasson, és megízlelhesse a nagy rendezvények igazi ízét.

■ Mitől lesz különlegesebb a rendezvény Kolozsváron. Mit tud Kolozsvár adni neki, vagy ő adni Kolozsvárnak?

Úgy gondolom, hogy Kolozsváron is jelenthet ez a rendezvény egy színfoltot, és a résztvevő a nagy kolozsvári palettán is megmutathatja képességeit. Sok profi szintű műsor, verseny van a városban mind a versek, mind a népdalok tekintetében, ennek a része lenni és ezt gazdagítani a mi rendezvényünkkel szerintem csakis jó dolog. Azt gondolom, hogy a versenyhez adni Kolozsvár a lehetőségeivel tud igazán, hisz itt olyan, akár világhírű mesterekkel találkozhatnak, akikkel máskor és máshogy nem tudnának.

■ Miben másak a mostani VNV-k a régiektől? Változott sokat a rendezvény az évek alatt?

Sokat változott mind a rendezvény, mind annak a programja is. Minden év hozzáadott vagy elvett valamit, aszerint, hogy épp mire volt vagy nem volt

szükség. Próbáltunk mindig olyan plusz műsort bevenni, amely erdélyi viszonylatban is színvonalas, olyan embereket hívni, akik valamit át tudnak adni a résztvevőknek. Az első kolozsvári VNV alkalmával, négy éve vezettük be a *mesterek társaságában* nevezetű programrészt, amelyre mindig olyan kiemelkedő, elismert személyiségeket hívtunk akiktől igazán sokat lehet tanulni. Nem nevezném feltétlenül fejlődésnek azt, ami az évek során történt. Mindig azt szerettük volna nyújtani, amire igény volt. Másfél évtized áll már a rendezvény háta mögött,

Mesterek társaságában. 2008, Kolozsvár (Rácz Norbert és meghívottai: Orbán János Dénes, Könczei Csongor)

és ez rengeteg tudást és tapasztalatot jelent arról, hogy hogyan kell hozzáállni, szervezni, mit is kell tenni. Ettől tudunk minden évben jobbat, többet és újat adni.

■ Volt az évek során olyan VNV, ami valamiért nagyon kedves a szívednek? Esetleg olyan, ami nagyon rosszul sült el?

Hála Istennek soha nem volt olyan nagyméretű baki, vészhelyzet, ami miatt nem lehetett volna folytatni a rendezvényt. Nemcsak VNV-n, hanem más rendezvényen sem. Voltak nehézségek, kudarcok mulasztások miatt, amit aztán később több munkával és erővel kellett pótolni, javítani, de ezek inkább apróságok, amiből mindig sikerült jól kilábalni. Másik felől pedig nem tudok egyet kiemelni a sokból, amelyen voltam, hogy az volt a legjobb. Mindegyik más volt és mástól volt különleges. Még akkor is, ha napokat nem aludtunk miatta, mint például 2004-ben, a csíkszeredai VNV-n. Halálosan fáradtan és alvás nélkül is rendkívül jól éreztük magunkat, és semmi nem tántorított el a munkától és szórakozástól.

Ezek után mit vársz az idei, a 15. Versmondó és Népdaléneklő Versenytől Kolozsváron?

Magammal szemben és a rendezvénnyel szemben is az az egyetlen elvárásom, hogy minden rendezvényben menjen, és jól sikerüljön.

A 15. VNV díjazottjai

Népdal kategória

I. Fekete Kincső (Nagyajta), Török László (Szabéd)
 II. Ilkei Lóránd (Vargyas)
 III. Béres Andrea (Dicsőszentmárton)
 Különdíj: Pávai Gyopár (Dunaharaszti)
 Antropocentrum-különdíj: Fekete Kincső (Nagyajta), Lőrinczi Tamás (Szentábrahám)

Vers kategória

I. Ghinea Lóránd (Sepsiszentgyörgy)
 II. Román Eszter (Kolozsvár)
 III. Antonya Ilona (Székelyudvarhely)
 Napsugár-díj: Bordi Eszter (Medgyes), Hegedűs Zsófia (Kolozsvár)
 Antropocentrum-különdíj: Kakucsi Áron Attila (Székelykeresztúr), Bordi Eszter (Medgyes)

ODFIE Téli Olimpia

MATKA IMRE (DOKI)

■ A történelem első ODFIE Téli Olimpiájának Brassó adott otthont február 17–19. között. Itt gyűltek össze azok a fiatalok, akik egy kis téli sportra vágytak. Péntek délután a helyiek már izgatottan várták a résztvevőket. Az érkezés után az izgalom nem apadt, hanem rohamosan haladt a csúcspont felé.

Pénteken este a fiatalok a korcsolyapályán próbálhatták ki tehetségüket. Természetesen volt, aki már az első pillanattól kezdve profiként síkolt a jégen, de voltak olyanok is, akiknek kis időbe telt, amíg megbarátkoztak a korcsolyával és a jéggel. Esésekben sem szenvedtünk hiányt, de a végére már ezeket is profi módon hajtottuk végre. Szállásunkra visszatérve vizes ruháinkat száradni tettük, majd vacsora és egy rövid áhítat után nyugovóra tért a társaság.

Szombat reggel a brassói „művészlelkek” dobbal ébresztettek. Mindenki öltözködni kezdett, a legvastagabb ruháit vette fel, mivel tudtuk, hogy kinn a magaslatokon zord idő vár ránk. Egy félórás buszozás után meg is érkeztünk a brassói „Pojána” üdülőtelepre. Mindenki hamar elővette a síjét, szánkóját, és már száguldottunk is lefele a lejtőn. Nem számított, hogy a hideg csípte az arcunk vagy,

hogy már a cipőink csuromvizesek voltak, mi csak száguldottunk lefele a lejtőkön újra és újra, és élveztük egymás társaságát. Borulásokban természetesen most sem volt hiány, de ahogy az idő telt, ezt a sportot is egyre magasabb szinten űztük. A vizes, megfáradt társaság ebédre bement Brassóba, majd ebéd után friss erővel vonultunk ki újra a hóra. Elérkezett az idő, hogy összemérjük tehetségünket a Téli Olimpián. Volt szánkóverseny, várcsata, hószobrászat és célbadobás is. Az olimpia után a brassói fiatalok egy rövid városnéző túrára is elvittek, megnézhattuk Brassó fontosabb épületeit és megismerkedhettünk a város történelmével.

Vasárnap délelőtt testületileg templomba mentünk, később az olimpia díjkiosztására került sor. Majd mindenki szépen lassan pakolni kezdett, és ki vonattal, ki pedig busszal indult haza. A kis brassói csapat nehezen engedett el, ők azt szerették volna, ha még maradhatunk egy kicsit. A szállás lassan kiürült, és lassan mindenki visszatért otthonába egy szép emlékekkel. Ezúton is meg szeretnénk köszönni a Brassói Dávid Ferenc Ifjúsági Egyletnek, hogy kitálalták és megszervezték ezt a hangulatos, új egyletes rendezvényt.

Festők egymás között

■ Két festő beszélget:

– Tegnap a tárlaton voltam, és csak a te képeidet tudtam megnézni! – mondja az egyik.

– Igen?

– ...! – jön a meglepő válasz. (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes:

1. A poén első része. 13. Van ilyen lap is. 14. Régi körszínház. 15. Ez évi. 16. Becézett Alexandra. 17. Tehénnév. 18. ... is money, az idő pénz, angolul. 20. Pincelejárat. 22. Vietnami holdújév. 24. Kobakjával adja tovább a labdát. 26. Ady álneve volt. 27. Szegecs. 29. Páros kanál! 30. Puskával leterít. 31. Opus, röviden. 33. Szárnyas alak. 37. Igeképző. 38. Kábítószer. 39. Testrész. 41. Balti nép. 42. Egymás után mond. 44. Kis kecske. 45. Iskolai figyelmeztető volt.

Függőleges: 2. Alávaló. 3. Bútorrugózat. 4. Amerikai elnök volt. 5. Jókai személyneve. 6. Domján ..., magyar színésznő volt. 7. Számítógép billentyű. 8. Tartó. 9. ... Blandiana, román költőnő. 10. Szerbiai kisváros. 11. Becézett Ödön. 12. A szobába. **13. A poén befejező része.** 19. Idegen eredetű női név. 21. Éles hangon kiált. 23. Be nem ismerő. 24. Magyar fabulairó volt (András). 25. Helyzetről beszámol. 28. Argentínai eredetű társastánc. 32. Görög focicsapat. 33. Abba az irányba. 34. Park vége! 35. Irányjelző. 36. Éppen csak. 40. Hím disznó. 43. Fém, régen írtak vele. 46. Személyes névmás.

Részletek

■ Megy a részeg az úton, de nem nagyon tudja hol van, ezért megkérdezi a sarki rendőrt:

– Mondja csak, hol is vagyunk most?

– A Bartók Béla és a Gyöngyvirág utca kereszteződésében! – adja meg a pontos helymeghatározást a rendőr.

– ...! ...? – szól rá mérgesen a részeg. (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: **1. A poén első része.** 13. Kórházi alkalmazott. 14. Szavazóláda. 15. Szerte. 16. Visszavágó. 17. Angol Anna. 18. Lusta méh. 19. Finomműszerész. 20. Ókori római államférfi volt. 21. Lilla ..., Csokonai versciklusa. 22. Kapufélfa. 23. Erjedés. 26. Házikó. 28. Szintén ne. 30. Van rá lehetőség. 34. Régi magyar férfinév. 36. Svéd aprópénz. 37. Ruhára varrják. 38. Török tiszt volt. 39. Szilaj. 40. Latin só (SAL). 41. Az ellenséghez pártoló. 43. Nyári házikó. 44. Szemléltető rajz. **47. A poén befejező része.**

Függőleges: 1. Így is nevezzük a kettővel osztható számokat. 2. Zenedráma. 3. Volt régen ilyen puska is. 4. Itáliai. 5. Becézett Ilona. 6. Planktonevő hal. 7. Búzát vágó. 8. Valamikor régebb, latinosan. 9. Találka. 10. Valamint. 11. Levegős. 12. Nulla. 18. Repedés. 24. Megvéd. 25. Idegesít. 27. Papagájfajta. 29. Napszak. 30. LEÁLY. 31. Kutya. 32. Alig hallható. 33. Nyugat Szamoa pénzneme. 35. Hóhér. 42. Kínai hosszérték. 45. Brigitte Bardot névjele. 46. Antonov, röviden.

(A rejtvényeket Forrai Tibor készítette)

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség:

Demeter Sándor Lóránd főszerkesztő
Bálint Róbert Zoltán szerkesztő

Munkatársak:

Asztalos Klára (Nők Világa)

Czire Alpár (fotó)

Gergely Noémi (ifjúsági oldal)

Szombatfalvi József (honlap)

Tördelés: **Virág Péter**

Korrekter/olvasószerkesztő:

Kürti Miklós

Készült a kolozsvári Gloria Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:

400105 Cluj,

B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927

kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető:

kozlony.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:

Szabó Zoltán

A lapok kiszállításával

kapcsolatos felvilágosítás:

Verbum Egyesület,

Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
a tárgyhó előtti hónap 20-a.

Kéziratokat nem őrzünk meg
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.

A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Mihály János: Gyalogosan a két Homoród mentén

■ „Ha nem teheted azt, hogy külföldi országokat, szép helységeket és városokat láss és ismerj, legalább igyekezz hazádnak azon keskeny körét, melyben születted, vagy ahol lakol – bármilyen is az – megismerni és ismertetni” – írja Jánosfalvi Sándor István a *Székelyhoni utazás a két Homoród mellett* című könyvében.

Jánosfalvi Sándor István 1839–1858 között járja be gyalogosan a két Homoród mentét és készít jegyzeteket e települések lakosairól, hagyományairól. Mint rendkívüli történelmi érzékkel megáldott unitárius lelkész, szereti népe történelmét és a régmúlt idők dolgairól ír.

Mihály János, lövétei történész, a Hargita Megyei Hagyományörzési Forrásközpont alkalmazottja, Jánosfalvi Sándor István halálának 130. évfordulója emlékére 2009–2010 között bejárja a két Homoród mente településeit és akárcsak Sándor István jegyzeteket készít e települések lakosairól, szokásairól és életvitelükről. *Gyalogosan a két Homoród mentén* című útirajzban tárja elénk a települések csodálatos látképét.

A nagy előd nyomdokain gyalogosan indul el, hogy „hátára vegye a világot” és felfedezze azokat a dolgokat, amelyek még ott vannak az idős emberek emlékeiben, a lelkési irodák levéltáraiban, a települések környékén levő kúriákban és várromokban.

Mint e vidék szülötte, érti a nép nyelvét, oda tud hajolni az emberek szívéhez, szavak nélkül is megérti a vélt, vagy valós igazságot. Meglátja az egyre előregedő falvak életében az újrakezdés lehetőségét. Nemcsak az írott anyagot tartja könyve fő forrásának, hanem azoktól az emberektől is gazdag információkat gyűjt, akik egy-egy közösség vezető egyéniségei.

Hátizsákkal a vállán, fényképezőgéppel a kezében indul el megörökíteni azt, amit már régen bele-

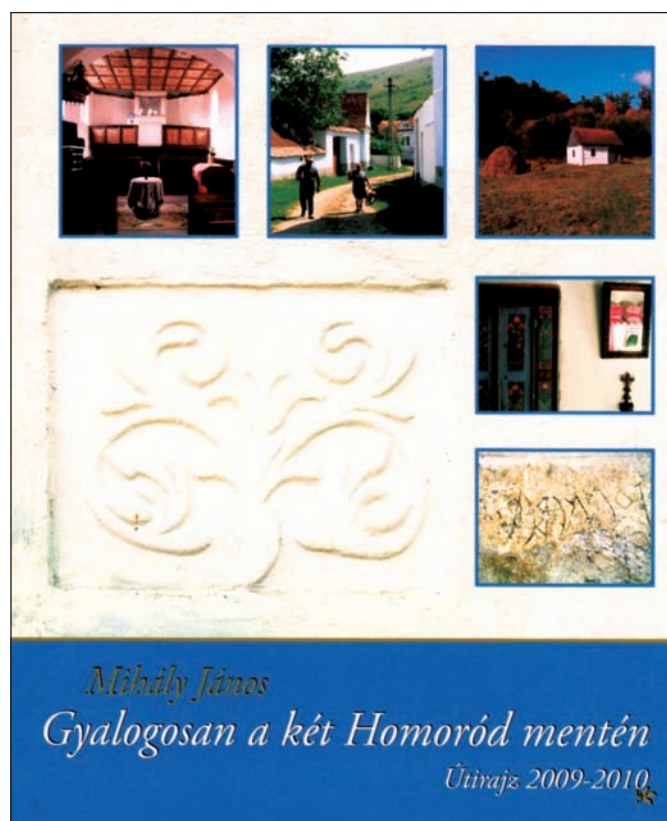
pett a por, amire, már az idősebbek sem emlékeznek szívesen. Szóra bírja azokat a személyeket, kiknek hangját ma már nem igazán hallgatják meg, de akik sokat tudnak közösségeik életéről.

Mihály János, Lókodból indul el erre a felfedező útra, hogy kaszálókon, úttalan-utakon, hegyre fel, völgyre le haladva, a pásztorkutyák elől menekülve érkezzen meg egy-egy településre. Lépéseit mindig a lelkési lakások és irodák, a falu nevezetességei felé irányítja, hogy beteljen a település korai történelmével és közel hozza azt a ma emberének világához. Bejárva a két Homoród mente településeit, így érkezik meg Homoródjánosfalvára, ahova Sándor István nyugalomba vonulása alkalmával költözik.

A könyvben található szép és jó minőségű képek életre keltik azt a tájat, amit a szerző meg akar nekünk mutatni.

A könyv nagykövete e vidéknek. Arra ösztönöz, hogy ezeket a tájakat bejárjuk és megismerjük.

SIMÓ SÁNDOR

Adorjáni Gyöngyvér ny. postatisztviselő (Sepsiszentkirály), **Albert-Nagy Ákos** teológiai hallgató (Sepsiszentgyörgy-Kolozsvár), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök (Segesvár), **dr. Czire Szabolcs** teológiai tanár, VEN előadótanácsos (Kolozsvár), **dr. Kovács Sándor** teológiai tanár (Kolozsvár), **Ferenczi Enikő** kórházlelkész, mentálhigiénés szakember (Kolozsvár), **Gyerő Dávid** lelkész, közigazgatási előadótanácsos (Kolozs-Kolozsvár), **Matka Imre (Doki)** egyetemi hallgató (Segesvár-Kolozsvár), **Mezei Csaba** lelkész (Kolozsvár), **Moldován-Szeredai Noémi** lelkész (Csekefalva), **Molnár Melinda** újságíró (Székelyudvarhely), **Pál János** lelkész, történész (Marosvásárhely), **Simó Sándor** lelkész-esperes (Homoródjánosfalva), **Székely Miklós** lelkész (Kövend), **Tódor Csaba** lelkész (Homoródszentpál)